

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัยและผลการวิเคราะห์สถานภาพการทำงานของบัณฑิตและมหาบัณฑิต

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยการค้นคว้าจากวารสาร เอกสาร และจุลสารประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจในหัวข้อวิจัยดียิ่งขึ้น ส่วนข้อมูลที่ไม่สามารถค้นคว้าจากเอกสารได้ ได้ใช้วิธีการสำรวจโดยการออกแบบสอบถาม ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำกัดเฉพาะผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในระดับปริญญาตรีตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๑๗-๒๕๒๒ จำนวน ๗๕ คน และระดับปริญญาโทตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๑๗-๒๕๒๒ จำนวน ๘๘ คน โดยรวบรวมรายชื่อและสถานที่ติดต่อจากเอกสารของภาควิชา และจากแผนกทะเบียนของคณะอักษรศาสตร์ วิทยาลัยนวัตน์ และสอบถามจากเพื่อนร่วมรุ่นของบัณฑิตและมหาบัณฑิต เหล่านี้ เพื่อให้ได้สถานที่ติดต่อที่ถูกต้องที่สุด

แบบสอบถามที่ใช้ได้จากการศึกษาหนังสือ วารสาร ตลอดจนงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและนำมาประกอบเป็นเนื้อหาในแบบสอบถาม เพื่อให้ครอบคลุมเรื่องราวที่จำเป็นต้องทราบตามจุดประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ จากนั้นได้ทดสอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยจำนวนหนึ่ง เพื่อปรับปรุงข้อบกพร่อง

แบบสอบถามประกอบด้วยคำถามที่มี ๒ ลักษณะ คือ คำถามที่เฉพาะเจาะจงให้ตอบ และคำถามแบบเปิดโอกาสให้เลือกตอบโดยเสรี เนื้อหาสาระของแบบสอบถามแบ่งเป็น ๔ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบ ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส

ตอนที่ ๒ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ การศึกษาในภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ อายุในระหว่างศึกษา สาเหตุที่เลือกศึกษาระดับปริญญาตรี และการศึกษาต่อหลังจบการศึกษาจากภาควิชาแล้ว

ตอนที่ ๓ สอบถามถึงสภาพการทำงาน การนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติงานวิชาชีพ
บรรณารักษ์ และปัญหาที่ประสบ ตลอดจนสอบถามถึงกิจกรรมพิเศษที่นอกเหนืองานวิชาชีพ

ตอนที่ ๔ เป็นทัศนคติ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อภาควิชา ในการจัด
การเรียนการสอน หลักสูตร วิชาเรียน กิจกรรม บริการต่าง ๆ พร้อมด้วยข้อเสนอแนะ และ
ความต้องการของนิสิตเก่า

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้ตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์
และให้ผู้ตอบส่งกลับคืนยังผู้วิจัย เมื่อตอบ เรียบร้อยแล้วทางไปรษณีย์เช่นกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้
ความสะดวกในการส่งแบบสอบถามคืน โดยการติดแสตมป์และ เขียนชื่อ ที่อยู่ ของผู้วิจัยไว้ใน
แบบสอบถาม สำหรับส่งกลับด้วย

การส่งแบบสอบถามได้เริ่มส่งเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ กำหนดแบบสอบถาม
คืนภายใน ๒๐ กันยายน ๒๕๖๓ และผู้วิจัยก็ได้รอรับแบบสอบถามจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓
จึงได้ส่งจดหมายขอความร่วมมือ พร้อมแบบสอบถามไปให้อีกโดยชี้แจงให้เห็นความจำเป็น และ
ความสำคัญของคำตอบต่องานวิจัย กำหนดรับแบบสอบถามคืน เป็นครั้งสุดท้าย ในวันที่ ๓๐
ตุลาคม ๒๕๖๓

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว การศึกษา การทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดย
หาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

$$P = \text{ค่าอัตราส่วนร้อยละ}$$

$$f = \text{จำนวนคนที่ตอบปัญหาในข้อหนึ่ง ๆ}$$

$$N = \text{จำนวนคนทั้งหมดที่ตอบปัญหาข้อนั้น ๆ}$$

ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล ความคิดเห็น ความต้องการ คำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย

ดังนี้

๑. แจกแจงความถี่ของคะแนนทุกข้อของแบบสอบถามทุกชุด
๒. ดูความถี่ (f) ของแต่ละข้อด้วยน้ำหนักคะแนนประจำข้อ (X) ที่กำหนด คือ

มากที่สุด	=	๕
มาก	=	๔
ปานกลาง	=	๓
น้อย	=	๒
น้อยที่สุด	=	๑

๓. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคำตอบแต่ละข้อโดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ยของคำตอบแต่ละข้อ}$$

$$f = \text{ความถี่}$$

$$X = \text{คะแนน (น้ำหนักประจำข้อ)}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อ}^{\circ}$$

๔. มีความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักแต่ละข้อ ดังนี้

$$๔.๖ - ๕.๐ = \text{มากที่สุด}$$

$$๓.๖ - ๔.๕ = \text{มาก}$$

$$๒.๖ - ๓.๕ = \text{ปานกลาง}$$

---

^๑ประคอง กรรณสูตร, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนคร: สำนักพิมพ์ไทย-วัฒนาพานิช, ๒๕๐๘), หน้า ๓๘.

$$\begin{aligned} ๑.๖ - ๒.๕ &= \text{น้อย} \\ ๑ - ๑.๕ &= \text{น้อยที่สุด} \end{aligned}$$

๕. หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคำตอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตร

$$\begin{aligned} \text{S.D.} &= \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left[\frac{\sum fX}{N}\right]^2} \\ \text{S.D.} &= \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำตอบแต่ละข้อ} \\ f &= \text{ความถี่} \\ X &= \text{คะแนน (น้ำหนักของคำตอบ)}^{\circ} \end{aligned}$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ส่งไปยังบัณฑิต ๗๔ ชุด ได้รับคำตอบกลับคืนมา ๕๖ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๖๖ ส่วนแบบสอบถามที่ส่งไปยังมหาบัณฑิต ๔๔ ชุด ได้รับคำตอบกลับคืนมา ๓๘ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๓๖

บัณฑิตที่ตอบแบบสอบถาม ๕๖ คน ปรากฏว่าเป็นหญิงทั้งหมด สำหรับมหาบัณฑิต ๓๔ คน เป็นหญิง ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๕๔ และเป็นชาย ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๓ เป็นที่สังเกตได้ว่า บัณฑิตและมหาบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นหญิง

ส่วนด้านสถานภาพสมรส บัณฑิตที่ตอบแบบสอบถาม ๕๖ คน เป็นโสด ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๗๑ สมรส ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๕๐ และหย่า ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๗๘ ส่วนมหาบัณฑิตเป็นโสด ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๕๐ สมรส ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๘๔ และหย่า ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๗ จะเห็นได้ว่า บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นโสด ส่วนมหาบัณฑิตที่เป็นโสด และที่ทำการสมรสมีจำนวนใกล้เคียงกัน

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๗.

บัณฑิตมีอายุปัจจุบันต่ำสุด ๒๑ ปี สูงสุด ๓๑ ปี อายุเฉลี่ย ๒๔.๙๕ ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๒.๓๓ ปี และมหาบัณฑิตมีอายุปัจจุบันต่ำสุด ๒๔ ปี สูงสุด ๔๘ ปี อายุเฉลี่ย ๓๒.๑๓ ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๕.๐๔ ปี

ภูมิหลังการศึกษาในภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตขณะเข้าศึกษาในภาควิชา มีอายุต่ำสุด ๑๗ ปี สูงสุด ๒๔ ปี อายุเฉลี่ยขณะศึกษา ๒๐.๐๓ ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๑.๗๓ ปี แต่สำหรับมหาบัณฑิต อายุระหว่างเข้าศึกษามีความแตกต่างกันมาก เพราะภาควิชารับสมัครเข้าศึกษาโดยไม่จำกัดอายุ และมหาบัณฑิตส่วนใหญ่ ได้ทำงานมาระยะหนึ่งแล้วก่อนเข้าศึกษา อายุของมหาบัณฑิตขณะศึกษาต่ำสุด ๒๑ ปี สูงสุด ๔๓ ปี อายุเฉลี่ย ๒๗.๐๐ ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๔.๕๗ ปี

ในด้านพื้นฐานการศึกษาเดิมของผู้เข้าศึกษา บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีพื้นความรู้เดิม คือ สำเร็จการศึกษาในชั้นอักษรศาสตร์ปีที่ ๒ ดังนั้น บัณฑิตมีพื้นความรู้เดิมไม่แตกต่างกัน ส่วนมหาบัณฑิต เนื่องจากทางภาควิชา ไม่ได้จำกัดพื้นความรู้เดิมของผู้เข้าศึกษา เพราะฉะนั้นมหาบัณฑิตจึงมีพื้นความรู้เดิมแตกต่างกัน ดังจะเห็นได้ในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ จำนวนมหาบัณฑิต จำแนกตามพื้นความรู้ระดับปริญญาตรี

พื้นความรู้	วุฒิ	อ.ม.	
		จำนวน	ร้อยละ
๑. อักษรศาสตร์บัณฑิต		๔๑	๕๑.๙๐
๒. การศึกษาศาสตร์บัณฑิต		๑๕	๒๔.๐๕
๓. ศิลปศาสตรบัณฑิต		๑๔	๑๗.๗๒
๔. ครุศาสตรบัณฑิต		๓	๓.๘๐
๕. วิทยาศาสตร์บัณฑิต		๑	๑.๒๗
๖. นิเทศศาสตรบัณฑิต		๑	๑.๒๗
	รวม	๗๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๑ จะเห็นได้ว่าผู้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ มีพื้นความรู้เดิมระดับปริญญาตรีทางด้านอักษรศาสตร์ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ ๕๑.๔๐ รองลงมาเป็นผู้มาจากวิชาชีพครู คือการศึกษาบัณฑิต และครุศาสตรบัณฑิต เป็นที่สังเกตได้ว่า ได้มีผู้สำเร็จปริญญาตรีทางวิทยาศาสตร์ ๑ คน แสดงว่าวิชาบรรณารักษศาสตร์เริ่มเป็นที่สนใจของบุคคลในวงการอื่น

บัณฑิตและมหาบัณฑิตมีเหตุผลในการเลือกศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์แตกต่างกัน ดังปรากฏในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ จำนวนบัณฑิตและมหาบัณฑิต จำแนกตามเหตุผลในการเลือกศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์

เหตุผล	วุฒิ	N = 56		N = 79	
		อ.บ.		อ.ม.	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. อยากเป็นบรรณารักษ์		๑๓	๒๓.๒๑	๒๐	๒๕.๓๒
๒. ชอบหนังสือและรักการอ่าน		๔๑	๗๓.๒๑	๓๗	๔๖.๘๔
๓. คิดว่าเรียนจบได้ง่าย		๗	๑๒.๕	๓	๓.๘๐
๔. ไม่ทราบว่า จะเลือกเรียนวิชาอะไรจึงเลือกวิชานี้		๘	๑๔.๒๘	๘	๑๐.๑๓
๕. เพราะได้รับมอบหมายให้ทำงานห้องสมุด		๒	๓.๕๗	๑๗	๒๑.๕๒
๖. ต้องการเพิ่มพูนความรู้วิชาบรรณารักษศาสตร์ให้สูงขึ้น		๔	๘.๕๓	๓๑	๓๙.๒๔
๗. เห็นว่าอาชีพบรรณารักษ์กำลังก้าวหน้า เป็นที่ค่อนงว. ของสังคมและหางานทำได้ง่าย		๔๐	๗๑.๔๓	๒๓	๒๙.๑๑
๘. ต้องการเพิ่มวุฒิและรายได้				๑๖	๒๐.๒๕
๙. มีผู้แนะนำสนใจให้ศึกษา		๑๐	๑๗.๘๖	๑๗	๒๑.๕๒
๑๐. ต้องการเปลี่ยนอาชีพเพราะเบื่อหน่ายอาชีพเดิม				๓	๓.๘๐

จะเห็นได้ว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๓.๒๑ เลือกเรียนวิชาบรรณารักษศาสตร์ เพราะชอบหนังสือและรักการอ่าน และใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ ๗๑.๔๓ มีความเห็นว่าอาชีพบรรณารักษ์กำลังก้าวหน้า เป็นที่ต้องการของสังคมและหางานทำได้ง่าย จำนวนน้อยที่สุดเลือกเรียนเพราะได้รับมอบหมายให้ทำงานห้องสมุด

มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ร้อยละ ๔๖.๘๔ เลือกเรียนวิชาบรรณารักษศาสตร์ เพราะชอบหนังสือและรักการอ่านเช่นกัน รองลงมา ร้อยละ ๓๙.๒๔ ต้องการเพิ่มพูนความรู้วิชาบรรณารักษศาสตร์ให้สูงขึ้น มหาบัณฑิตร้อยละ ๒๙.๑๑ เห็นว่าอาชีพบรรณารักษ์กำลังก้าวหน้า เป็นที่ต้องการของสังคมและหางานทำได้ง่าย

การทำงาน

บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ส่วนใหญ่ได้ประกอบอาชีพ ส่วนผู้ที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพมีจำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๕๓ ของจำนวนบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยให้เหตุผลที่ยังไม่ประกอบอาชีพว่า ต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เป็นจำนวนร้อยละ ๔๐ และให้เหตุผลว่ายังไม่ได้งานที่ถูกใจ คิดเป็นร้อยละ ๒๐

สำหรับมหาบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ๗๙ คน ทุกคนประกอบอาชีพแล้ว

บัณฑิตส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๖.๐๘ และมหาบัณฑิตส่วนใหญ่ ร้อยละ ๕๓.๘๕ ได้งานทำในระยะเวลาไม่เกิน ๖ เดือน โดยวิธีสอบแข่งขัน ส่วนมหาบัณฑิตที่เป็นข้าราชการลามาศึกษาต่อ ซึ่งมีจำนวนร้อยละ ๔๓.๕๔ ของมหาบัณฑิตทั้งหมดได้กลับเข้ารับราชการตามเดิม

อนึ่ง บัณฑิตและมหาบัณฑิตได้มีการโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่การงานและสังกัด ดังจะเปรียบเทียบให้เห็นถึงจำนวนบัณฑิตและมหาบัณฑิต ซึ่งดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ก่อนหน้าที่จะเปลี่ยนแปลงโยกย้ายงาน และตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันในตารางที่ ๓ และ ๔

ตารางที่ ๓ ตำแหน่งการทำงานของบัณฑิตและมหาบัณฑิต จำแนกตามตำแหน่งเดิม
และตำแหน่งปัจจุบัน

ตำแหน่งงาน	อ.บ.		อ.ม.			
	ตำแหน่งเดิม		ตำแหน่งปัจจุบัน			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๑. หัวหน้ากองเอกสาร และห้องสมุด				๑	๑.๒๗	
๒. หัวหน้าแผนกห้องสมุด		๑	๑.๗๔	๖	๗.๕๔	
๓. หัวหน้างานบันทึกเหตุ- การณ์และจดหมายเหต				๑	๑.๒๗	
๔. หัวหน้างานทรัพยากร ห้องสมุด		๑	๑.๗๔			
๕. บรรณารักษ์	๓๑	๕๕.๓๖	๓๘	๖๗.๗๕	๓๘	๔๘.๑๐
๖. นักจดหมายเหต		๐			๒	๒.๕๓
๗. อาจารย์ ก	๘	๑๔.๒๘	๔	๗.๑๔	๑๘	๒๒.๗๘
ข	๑	๑.๗๔			๔	๕.๐๖
๘. อาจารย์สอนวิชา บรรณารักษศาสตร์					๗	๘.๘๖
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ก					๑	๑.๒๗
๑๐. ครู ข	๓	๕.๓๖	๑	๑.๗๔		
๑๑. นักวิชาการการศึกษา					๑	๑.๒๗
๑๒.ศึกษานิเทศก์					๑	๑.๒๗
๑๓. ประจำแผนก ข	๓	๕.๓๖	๒	๓.๕๗	๒	๒.๕๓
๑๔. พนักงานต้อนรับ	๓	๕.๓๖	๒	๓.๕๗		
๑๕. ผู้ช่วยผู้จัดการ			๑	๑.๗๔		
๑๖. เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ งานบุคคล					๑	๑.๒๗

ตารางที่ ๓ ตำแหน่งการทำงานของบัณฑิตและมหาบัณฑิต จำแนกตามตำแหน่งเดิม
และตำแหน่งปัจจุบัน (ต่อ)

ตำแหน่งงาน	อ.บ.				อ.ม.			
	ตำแหน่งเดิม		ตำแหน่งปัจจุบัน		ตำแหน่งเดิม		ตำแหน่งปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑๗. เลขานุการ	๒	๓.๕๗	๑	๑.๗๔				
๑๘. อาชีพส่วนตัว					๑	๑.๒๗	๑	๑.๒๗
๑๙. ไม่ได้ทำงาน	๕	๘.๘๓	๕	๘.๘๓				
รวม	๕๖	๑๐๐.๐๐	๕๖	๑๐๐.๐๐	๗๕	๑๐๐.๐๐	๗๕	๑๐๐.๐๐

ก คือ ผู้สอนและทำงานด้านห้องสมุด

ข คือ ผู้ทำงานด้านอื่น

จากตารางที่ ๓ สังเกตได้ว่า เดิมบัณฑิตส่วนใหญ่ร้อยละ ๔๕.๓๖ ทำงานในตำแหน่งบรรณารักษ์ รองลงมาร้อยละ ๑๔.๒๘ เป็นอาจารย์ผู้สอนและทำงานด้านห้องสมุด แต่ในปัจจุบัน บัณฑิตดำรงตำแหน่งบรรณารักษ์เพิ่มมากขึ้นเป็นร้อยละ ๖๗.๘๕ และค่าร้อยละของตำแหน่งรองลงมาคือ อาจารย์ผู้สอนและทำงานด้านห้องสมุดลดลงเหลือร้อยละ ๗.๑๔ เช่นเดียวกับค่าร้อยละของผู้ทำงานด้านอื่น และตำแหน่งงานอื่นก็ลดลงด้วย

ในด้านการทำงานของมหาบัณฑิต เดิมมหาบัณฑิต เคยดำรงตำแหน่งบรรณารักษ์เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ ๔๔.๑๐ รองลงมาร้อยละ ๒๒.๗๔ เป็นอาจารย์ผู้สอนและทำงานด้านห้องสมุด แต่ปัจจุบันผู้ดำรงตำแหน่งบรรณารักษ์ลดลงเป็นร้อยละ ๓๖.๗๐ แต่ตำแหน่งอาจารย์ผู้สอนและทำงานด้านห้องสมุดตลอดจนตำแหน่งอาจารย์วิชาบรรณารักษศาสตร์ มีค่าร้อยละเพิ่มขึ้นเป็น ๓๐.๓๗ และ ๑๒.๖๖ ตามลำดับ

บัณฑิตและมหาบัณฑิตทำงานในสังกัดต่าง ๆ ดังตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ จำนวนบัณฑิตและมหาบัณฑิต จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัดและระยะเวลา

สังกัด	วุฒิและสังกัด	อ.บ.				อ.ม.			
		สังกัดเดิม		สังกัดปัจจุบัน		สังกัดเดิม		สังกัดปัจจุบัน	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยงานที่องสมต									
ส่วนราชการ									
	ทบวงมหาวิทยาลัย	๒๗	๔๘.๒๑	๓๑	๕๕.๓๕	๒๙	๓๖.๗๑	๓๑	๓๙.๒๔
	กระทรวงศึกษาธิการ	๑๐	๑๗.๘๖	๘	๑๔.๒๘	๒๒	๒๗.๘๕	๒๗	๓๔.๑๘
	กระทรวงมหาดไทย			๒	๓.๕๗	๑	๑.๒๗		
	กระทรวงกลาโหม							๒	๒.๕๓
	สำนักงานคณะกรรมการวิจัย			๑	๑.๗๙				
	รัฐวิสาหกิจ							๑	๑.๒๗
	องค์การระหว่างประเทศ			๑	๑.๗๙				
	เอกชน	๔	๗.๑๔	๑	๑.๗๙	๓	๓.๗๙	๒	๒.๕๓
หน่วยงานที่ไม่ใช่ที่องสมต									
ส่วนราชการ									
	ทบวงมหาวิทยาลัย					๑๒	๑๕.๑๘	๑๑	๑๓.๙๒
	กระทรวงศึกษาธิการ	๔	๗.๑๔	๑	๑.๗๙	๑๐	๑๒.๖๖	๓	๓.๗๙
	กระทรวงกลาโหม							๑	๑.๒๗
	กระทรวงคมนาคม			๒	๓.๕๗				
	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน					๑	๑.๒๗		
	องค์การระหว่างประเทศ			๑	๑.๗๙				
	เอกชน	๖	๑๐.๗๑	๓	๕.๓๖	๑	๑.๒๗	๑	๑.๒๗
	ไม่ได้ทำงาน	๕	๘.๙๒	๕	๘.๙๒				
	รวม	๕๖	๑๐๐.๐๐	๕๖	๑๐๐.๐๐	๗๙	๑๐๐.๐๐	๗๙	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔ แสดงว่าบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นข้าราชการสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยเดิมมีจำนวนร้อยละ ๔๘.๒๑ ปัจจุบันเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๕๕.๓๕ รองลงมาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการร้อยละ ๑๗.๘๖ ซึ่งปัจจุบันลดเหลือร้อยละ ๑๔.๒๘ ส่วนบัณฑิตผู้ไม่ทำงานด้านห้องสมุดเดิมสังกัดหน่วยงานเอกชนร้อยละ ๑๐.๗๑ ปัจจุบันลดลงเหลือร้อยละ ๕.๓๖

ส่วนมหาบัณฑิตที่ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์เป็นข้าราชการสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยก่อนที่จะโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่การงานมีจำนวนมหาบัณฑิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยร้อยละ ๓๖.๗๑ ปัจจุบันเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓๕.๒๔ รองลงมาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเดิมร้อยละ ๒๗.๘๕ ปัจจุบันเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓๔.๑๘ ส่วนหน่วยงานที่ไม่ใช่ห้องสมุด ปรากฏว่า มหาบัณฑิตเป็นข้าราชการสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเดิมร้อยละ ๑๕.๑๘ ปัจจุบันลดเหลือร้อยละ ๑๓.๕๒ รองลงมาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเดิมร้อยละ ๑๒.๖๖ ปัจจุบันลดเหลือร้อยละ ๓.๗๘

การเปลี่ยนแปลงโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่การงาน และสังกัดของบัณฑิตและมหาบัณฑิต เนื่องจากมีสาเหตุ ดังปรากฏในตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ จำนวนบัณฑิตและมหาบัณฑิต จำแนกตามสาเหตุที่เปลี่ยนงาน

สาเหตุ	N = 15		N = 24		
	วุฒิ	อ.บ.		อ.ม.	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. งานเดิมไม่ก้าวหน้า	๗	๔๖.๖๗	๖	๒๕.๐๐	
๒. งานไม่ถูกกับนิสัย	๑	๖.๖๗	๓	๑๒.๕๐	
๓. การคมนาคมไม่สะดวก	๗	๔๖.๖๗	๓	๑๒.๕๐	
๔. มีปัญหากับผู้บริหารหรือผู้ร่วมงาน	๒	๑๓.๓๓	๔	๑๖.๖๗	
๕. ลาออกมาศึกษาต่อ	๑	๖.๖๗	๓	๑๒.๕๐	
๖. งานเดิมไม่ตรงกับที่เรียนมา	๑	๖.๖๗	๒	๘.๓๓	
๗. ต้องการกลับภูมิลำเนา	๑	๖.๖๗	๒	๘.๓๓	

จากตารางที่ ๕ บัณฑิต ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๗๔ และมหาบัณฑิต ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓๘ ที่เปลี่ยนแปลงโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่การงาน ให้เหตุผลในการเปลี่ยนแปลง คือ บัณฑิตส่วนใหญ่ร้อยละ ๔๖.๖๗ เห็นว่างานที่ทำอยู่เดิมไม่ก้าวหน้า และอีกประการหนึ่ง คือ การคมนาคมไม่สะดวก ส่วนมหาบัณฑิตร้อยละ ๒๕.๐๐ ให้เหตุผลว่างานเดิมไม่ก้าวหน้า รongลงมาโยกย้ายเพราะมีปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารหรือผู้ร่วมงาน

บัณฑิตและมหาบัณฑิตที่ทำงานในตำแหน่ง และหน่วยงานต่าง ๆ มีอัตราเงินเดือนแตกต่างกันไป ดังปรากฏในตารางที่ ๖

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๖ เปรียบเทียบอัตราเงินเดือนปัจจุบันของบัณฑิตและมหาบัณฑิตตามลักษณะหน่วยงานที่ปฏิบัติอยู่

อัตราเงินเดือน	๒,๓๘๕- ๓,๒๒๔ บาท		๔,๒๔๕- ๕,๑๘๔ บาท		๕,๙๔๕- ๗,๒๖๔ บาท		๗,๒๖๕- ๘,๐๔๔ บาท		๘,๐๔๕ บาทขึ้นไป		ไม่ตอบ	
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	
ลักษณะ หน่วยงาน	อ.บ.	อ.ม.	อ.บ.	อ.ม.	อ.บ.	อ.ม.	อ.บ.	อ.ม.	อ.บ.	อ.ม.	อ.บ.	อ.ม.
หน่วยงานห้องสมุด												
ส่วนราชการ	๓๒		๗	๕๐	๑๐		๔		๑		๔	๕
รัฐวิสาหกิจ										๑		
องค์การระหว่างประเทศ							๑					
เอกชน			๑		๑		๑					
หน่วยงานอื่น												
ส่วนราชการ	๑		๑	๓	๑	๑			๑			
องค์การระหว่างประเทศ												
เอกชน			๑				๒					
รวม	๓๓		๑๐	๕๓	๑	๑๒	๓	๔	๒		๑	๕

จากตารางที่ ๖ อาจพิจารณาเปรียบเทียบได้ว่า บัณฑิตที่ทำงานห้องสมุด สังกัดส่วนราชการ อัตราเงินเดือนจึงเป็นไปตามที่ราชการกำหนดให้ตามคุณวุฒิของผู้สำเร็จการศึกษา คือ ผู้มีวุฒิปริญญาตรีจะได้รับอัตราเงินเดือนขั้นต่ำสุด ๒,๓๘๕ บาท ส่วนอัตราเงินเดือนสูงสุดที่บัณฑิตได้รับอยู่ไม่เกิน ๖,๐๐๐ บาท แต่บัณฑิตที่ไม่ได้รับราชการ อัตราเงินเดือนต่างกันออกไป โดยมีอัตราเงินเดือนต่ำสุด ๒,๓๘๕ บาท สูงสุด ๖,๐๐๐ บาท

สำหรับมหาบัณฑิตที่ทำงานในหน่วยงานห้องสมุด สังกัดส่วนราชการ มีรายได้ตามคุณวุฒิที่ราชการกำหนดไว้เช่นกัน คือ ผู้มีวุฒิปริญญาโทได้รับอัตราเงินเดือนต่ำสุด ๓,๒๒๕ บาท สูงสุด ๘,๐๔๕ บาท ส่วนหน่วยงานที่ไม่ใช่ห้องสมุดส่วนใหญ่มหาบัณฑิตจะได้รับระหว่าง ๓,๒๒๕-๔,๒๔๕ บาท อัตราเงินเดือนต่ำสุด ๓,๒๒๕ บาท สูงสุด ๗,๖๐๕ บาท

การศึกษาต่อ

เมื่อบัณฑิตและมหาบัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ไปแล้ว มีบัณฑิต ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๗ และมหาบัณฑิต ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๖ ศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ โดยบัณฑิตที่ศึกษาต่อทั้งหมดได้เข้าศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนมหาบัณฑิตที่ศึกษาต่อได้ไปศึกษาต่อต่างประเทศในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและระดับปริญญาโท ๕ คน อีก ๒ คน ศึกษาสาขาวิชาอื่น เหตุที่ศึกษาต่อบัณฑิตทั้งหมดและมหาบัณฑิตส่วนใหญ่ ร้อยละ ๕๗.๑๔ ของผู้ศึกษาต่อให้เหตุผลว่า ต้องการความก้าวหน้าในวิชาชีพ รองลงมา บัณฑิตร้อยละ ๔๓.๗๕ ต้องการเพิ่มวุฒิ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ ๓๗.๕๐ สนใจในเนื้อหาของวิชานั้น ๆ ส่วนมหาบัณฑิตร้อยละ ๔๒.๘๖ ให้เหตุผลว่าต้องการเพิ่มวุฒิ และสนใจเนื้อหาของวิชานั้นเป็นจำนวนเท่ากัน

บัณฑิตและมหาบัณฑิตที่ไม่ศึกษาต่อให้เหตุผลดังตารางที่ ๗

ตารางที่ ๗ จำนวนบัณฑิตและมหาบัณฑิต จำแนกตามสาเหตุที่ไม่ศึกษาต่อ

เหตุที่ไม่ศึกษาต่อ	วุฒิ	N = 40		N = 72	
		อ.บ.		อ.ม.	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. เห็นว่าความรู้ที่ได้ศึกษามาเพียงพอแล้ว		๗	๑๗.๕๐	๑๗	๒๓.๖๑
๒. ต้องการหางานให้เต็มที่		๑๒	๓๐.๐๐	๒๒	๓๐.๕๖
๓. ไม่สามารถลามาเรียนได้		๑๓	๓๒.๕๐	๑๐	๑๓.๘๘
๔. ไม่มีทุนศึกษาต่อ		๖	๑๕.๐๐	๒๐	๒๗.๗๘
๕. ยังสอบเรียนต่อไม่ได้		๑	๒.๕๐	๑	๑.๓๘
๖. ยังไม่มีโอกาส				๘	๑๑.๑๑
๗. สุขภาพไม่ดี		๓	๗.๕๐		
๘. การศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาโท สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์ ยังไม่มีเปิดสอนในประเทศไทย				๕	๖.๘๘

จากตารางที่ ๗ ปรากฏว่า บัณฑิตที่ไม่ศึกษาต่อส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๒.๕๐ ไม่สามารถ
ลามาเรียนได้ จำนวนใกล้เคียงกันร้อยละ ๓๐.๐๐ ต้องการหางานให้เต็มที่ จำนวนน้อยที่สุด
ร้อยละ ๒.๕๐ ยังสอบเรียนต่อไม่ได้

สำหรับมหาบัณฑิตที่ไม่ศึกษาต่อ ส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๐.๕๖ ต้องการหางานให้เต็มที่
รองลงมาร้อยละ ๒๗.๗๘ ไม่มีทุนศึกษาต่อ

การประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ของบัณฑิตและมหาบัณฑิต

ในจำนวนบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถามและประกอบอาชีพแล้ว ๕๑ คน มีบัณฑิตที่ประกอบ
วิชาชีพบรรณารักษ์ ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๒๗ ส่วนบัณฑิตที่ประกอบอาชีพอื่นมีจำนวน ๗ คน
คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๗๓

สำหรับมหาบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถาม ๗๔ คน มีผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ ๗๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๕๑ และประกอบอาชีพอื่น ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๙

ผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ให้เหตุผล ดังตารางที่ ๘

ตารางที่ ๘ เหตุผลของบัณฑิตและมหาบัณฑิตที่ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์

เหตุผล	N = 44		N = 73	
	อ.บ.		อ.ม.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. เป็นงานที่ถนัด ตรงกับความรู้ความสนใจมากกว่างานชนิดอื่น	๓๘	๘๖.๓๖	๔๔	๖๑.๖๒
๒. เห็นว่าอาชีพบรรณารักษ์มีความก้าวหน้า	๕	๑๑.๓๖	๕	๖.๘๕
๓. เรียนมาทางสาขาอื่น จึงต้องการทำงานให้ตรงสาขา	๑๘	๔๐.๙๑	๒๕	๓๔.๒๕
๔. เห็นว่าเป็นอาชีพที่ทำทนายสติปัญญาและความสามารถ	๑๒	๒๗.๒๗	๑๗	๒๓.๒๙
๕. มีตำแหน่งบรรณารักษ์ว่างตามหน่วยงานต่าง ๆ หลายอัตรา	๑๔	๓๑.๘๒	๑๑	๑๕.๐๗
๖. หางานอื่นทำไม่ได้	๒	๔.๕๕	๓	๔.๑๑

จากตารางที่ ๘ บัณฑิตและมหาบัณฑิต ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๖.๓๖ และ ๖๑.๖๒ เห็นว่างานบรรณารักษ์เป็นงานที่ถนัด ตรงกับความรู้ความสนใจมากกว่างานชนิดอื่น และรองลงมา ร้อยละ ๔๐.๙๑ และ ๓๔.๒๕ เห็นว่าเรียนมาทางสาขาอื่น จึงต้องการทำงานให้ตรงสาขา

สำหรับบัณฑิตและมหาบัณฑิตที่ไม่ได้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ ให้เหตุผล ตามตารางที่ ๘

ตารางที่ ๔ เหตุผลของบัณฑิตและมหาบัณฑิตที่ไม่ได้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์

เหตุผล	วุฒิ	N = 7		N = 6	
		อ.ป.		อ.ม.	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. ไม่ชอบงานบรรณารักษ์				๒	๔๐.๐๐
๒. เห็นว่าอาชีพบรรณารักษ์ไม่ก้าวหน้า				๓	๖๐.๐๐
๓. หางานที่ใช้ความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ยังไม่ได้		๒	๒๘.๕๗	๓	๖๐.๐๐
๔. รายได้ไม่ดีเท่าอาชีพอื่น		๕	๗๑.๔๒		
๕. ไม่ชอบระบบราชการไทย		๒	๒๘.๕๗		

บัณฑิตที่ไม่ได้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๑.๔๒ เห็นว่าอาชีพบรรณารักษ์รายได้ไม่ดีเท่าอาชีพอื่น รองลงมาร้อยละ ๒๘.๕๗ ยังหางานที่ใช้ความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ยังไม่ได้ และไม่ชอบระบบราชการไทย

สำหรับมหาบัณฑิตส่วนใหญ่ที่ไม่ได้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ เห็นว่าอาชีพบรรณารักษ์ไม่ก้าวหน้า และหางานที่ใช้ความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ยังไม่ได้ มีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ ๖๐.๐๐

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๐ จำนวนบัณฑิตและมหาบัณฑิต จำแนกตามลักษณะการประกอบวิชาชีพ

ลักษณะการประกอบวิชาชีพ	วุฒิ	อ.บ.		อ.ม.	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. งานสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์				๑๐	๑๒.๖๖
๒. งานห้องสมุด					
ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย		๒๙	๕๑.๗๙	๒๖	๓๒.๙๑
ห้องสมุดโรงเรียน		๒	๓.๕๗	๑	๑.๒๗
ห้องสมุดประชาชน		๑	๑.๗๙		
ห้องสมุดเฉพาะ		๖	๑๐.๗๑	๔	๕.๐๖
หอสมุดแห่งชาติ		๒	๓.๕๗	๑	๑.๒๗
หอจดหมายเหตุ				๑	๑.๒๗
๓. งานสอนและงานห้องสมุด					
ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย		๓	๕.๓๕	๒๗	๓๔.๑๘
ห้องสมุดโรงเรียน		๑	๑.๗๙	๓	๓.๗๙
๔. ไม่ทำงานห้องสมุด		๗	๑๒.๕๐	๖	๗.๕๙
๕. ยังไม่ประกอบอาชีพ		๕	๘.๙๓		
รวม		๕๖	๑๐๐.๐๐	๗๙	๑๐๐.๐๐

จะเห็นได้ว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๑.๗๙ จะทำงานห้องสมุดอย่างเดียว โดยเฉพาะในห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย รองลงมาคือ ทำงานห้องสมุดเฉพาะ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๗๑ ส่วนผู้ที่ทำงานสอนและงานห้องสมุด จะเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๕ เป็นที่สังเกตว่าไม่มีบัณฑิตทำงานสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์อย่างเดี่ยวเลย

ส่วนมหาดัชนีกลุ่มที่ทำทั้งงานสอนและงานห้องสมุดในห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และกลุ่มที่ทำเฉพาะงานห้องสมุดในห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ ๓๔.๑๘ และ ๓๒.๕๑ รองลงมา ทำหน้าที่สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในสถาบันการศึกษา ร้อยละ ๑๒.๖๖

ดัชนีและมหาดัชนีที่ทำงานห้องสมุดได้รับผิดชอบในหน้าที่ต่าง ๆ กัน ผู้วิจัยได้แยก การวิเคราะห์ออกเป็น ๒ ตอน ตามวุฒิ และในแต่ละวุฒียังได้จำแนกตามประเภทห้องสมุดที่ ดัชนีและมหาดัชนีปฏิบัติงานอยู่

ชนิดของงานห้องสมุดที่ดัชนีปฏิบัติงานอยู่ปรากฏตาม ตารางที่ ๑๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๑ ชนิดของงานห้องสมุด จำแนกตามประเภทห้องสมุดที่รับผิดชอบปฏิบัติงานอยู่

ชนิดของงานห้องสมุด	ประเภทห้องสมุด	N = 32		N = 3		N = 1		N = 6		N = 2			
		รวม		ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย		ห้องสมุดโรงเรียน		ห้องสมุดประชาชน		ห้องสมุดเฉพาะ		หอสมุดแห่งชาติ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. บริหาร		๑๔	๔๓.๑๘	๑๐	๓๑.๖๕	๓	๑๐๐.๐๐	๑	๑๐๐.๐๐	๕	๘๓.๓๓		
๒. จัดทํา		๗	๑๕.๘๑	๕	๑๕.๖๓	๑	๓๓.๓๓			๑	๑๖.๖๗		
๓. จัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการ		๑๔	๔๓.๑๘	๑๖	๕๐.๐๐	๑	๓๓.๓๓			๑	๑๖.๖๗	๑	๕๐.๐๐
๔. บรรณานุกรม		๓	๖.๘๖	๒	๖.๒๕	๑	๓๓.๓๓						
๕. ตระราชณิ		๔	๑๒.๕๐	๓	๙.๓๘					๑	๑๖.๖๗		
๖. สาระสังเขป		๒	๖.๒๕	๑	๓.๑๓					๑	๑๖.๖๗		
๗. วารสารและหนังสือพิมพ์		๕	๑๕.๖๒	๔	๑๒.๕๐					๑	๑๖.๖๗		
๘. บริการจ่าย-รับ		๑๐	๓๑.๒๕	๘	๒๕.๐๐	๑	๓๓.๓๓			๑	๑๖.๖๗		
๙. บริการตอบคำถาม		๔	๑๒.๕๐	๘	๒๕.๐๐	๑	๓๓.๓๓						
๑๐. สิ่งพิมพ์พิเศษ		๒	๖.๒๕	๒	๖.๒๕								
๑๑. ทํางานทุกอย่างในห้องสมุด		๑๔	๔๓.๑๘	๑๐	๓๑.๒๕	๓	๑๐๐.๐๐	๑	๑๐๐.๐๐	๕	๘๓.๓๓		

จากตารางที่ ๑๑ เมื่อพิจารณารวมบัณฑิต ซึ่งทำงานห้องสมุดประเภทต่าง ๆ แล้ว จะเห็นว่าบัณฑิตที่ทำงานทุกอย่างในห้องสมุดมีจำนวนสูงสุด ร้อยละ ๔๓.๑๘ ถ้าจำแนกตาม ประเภทห้องสมุดจะพบว่า เป็นบัณฑิตที่ทำงานในห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดประชาชนทั้งหมด และเป็นบัณฑิตที่ทำงานในห้องสมุดเฉพาะ ร้อยละ ๘๓.๓๓

เมื่อจำแนกตามชนิดของงานห้องสมุด จะเห็นได้ว่างานจัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการ มีจำนวนสูงสุดเท่ากับงานบริหาร คือ ร้อยละ ๔๓.๑๘ ในจำนวนนี้บัณฑิตที่ทำงานห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยทำหน้าที่จัดหมู่และทำบัตรรายการ เป็นจำนวนสูงสุดร้อยละ ๕๐.๐๐

ส่วนชนิดของงานห้องสมุดที่มหาบัณฑิตปฏิบัติอยู่ ปรากฏใน ตารางที่ ๑๒

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๒ ชนิดของงานห้องสมุด จำแนกตามประเภทห้องสมุดที่มหาวิทยาลัยปฏิบัติอยู่

ชนิดของงานห้องสมุด	ประเภทห้องสมุด	N = 53		N = 4		N = 4		N = 1		N = 1			
		รวม		ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย		ห้องสมุดโรงเรียน		ห้องสมุดเฉพาะ		หอสมุดแห่งชาติ		หอจดหมายเหตุ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. บริหาร		๓๐	๕๗.๖๑	๒๑	๓๙.๖๒	๓	๗๕.๐๐	๔	๑๐๐.๐๐	๑	๑๐๐.๐๐	๑	๑๐๐.๐๐
๒. จัดหา		๑๓	๒๐.๖๓	๑๒	๒๒.๖๔			๑	๒๕.๐๐				
๓. จัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการ		๒๑	๓๙.๖๓	๒๐	๓๗.๗๔	๑	๒๕.๐๐						
๔. บรรณานุกรม		๖	๙.๕๒	๕	๙.๕๓			๑	๒๕.๐๐				
๕. ครรชนิ		๖	๙.๕๒	๖	๑๑.๓๒								
๖. สารระสังเขป		๒	๓.๑๗	๒	๓.๗๗								
๗. วารสารและหนังสือพิมพ์		๖	๙.๕๒	๖	๑๑.๓๒								
๘. บริการจ่าย-รับ		๕	๙.๕๔	๓	๕.๖๖	๑	๒๕.๐๐	๑	๒๕.๐๐				
๙. บริการตอบคำถาม		๑๖	๒๙.๘๐	๑๒	๒๒.๖๔	๑	๒๕.๐๐	๒	๕๐.๐๐	๑	๑๐๐.๐๐		
๑๐. สิ่งพิมพ์รัฐบาล		๑	๑.๘๙	๑	๑.๘๙								
๑๑. สิ่งพิมพ์พิเศษ		๑	๑.๘๙	๑	๑.๘๙								
๑๒. ทำงานทุกอย่างในห้องสมุด		๒๓	๓๖.๕๐	๑๒	๒๒.๖๔	๓	๗๕.๐๐	๔	๑๐๐.๐๐			๑	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๑๒ เมื่อรวมมหาบัณฑิตที่ทำงานในท้องสมุททุกประเภท จะเห็นได้ว่า มหาบัณฑิตจำนวนสูงสุดร้อยละ ๔๗.๖๑ ทำหน้าที่บริหาร รองลงมาร้อยละ ๓๖.๕๐ ทำงานทุกอย่างในท้องสมุท ส่วนหน้าที่จัดหมู่และทำบัตรรายการมาเป็นอันดับ ๓ คือร้อยละ ๓๓.๓๓ และบริการตอบคำถาม มีมหาบัณฑิตปฏิบัติอยู่ร้อยละ ๒๕.๕๐

เมื่อพิจารณาตามประเภทท้องสมุทในท้องสมุทวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย มหาบัณฑิตจำนวนสูงสุดร้อยละ ๓๕.๖๒ ต้องทำหน้าที่บริหาร รองลงมาจำนวนใกล้เคียงกัน คือร้อยละ ๓๗.๗๔ ทำหน้าที่จัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการ มหาบัณฑิตที่ให้บริการตอบคำถามมีจำนวนร้อยละ ๒๒.๖๔ สำหรับมหาบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุทโรงเรียน ท้องสมุทเฉพาะ และหอจกหมายเหตุ ต้องทำหน้าที่บริหารและทำงานทุกอย่างในท้องสมุทเป็นจำนวนสูงสุด

ในการปฏิบัติงานท้องสมุท บัณฑิต ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๘๒ และมหาบัณฑิต ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๔ ทำงานท้องสมุทอย่างเดียว ส่วนบัณฑิต ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๑๘ และมหาบัณฑิต ๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๕๑ ทำงานหน้าที่อื่นด้วย ดังปรากฏใน ตารางที่ ๑๓ และ ๑๔

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๓ หน้าอื่นนอกเหนือจากการปฏิบัติงานห้องสมุด จำแนกตามประเภทห้องสมุดที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่

ประเภทห้องสมุด	N = 32		N = 1		N = 6		N = 2			
	รวม		ห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย		ห้องสมุดประชาชน		ห้องสมุดเฉพาะ		หอสมุดแห่งชาติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. งานวิจัย งานวิชาการ หรือโครงการต่าง ๆ	๖	๑๘.๖๓	๔	๑๒.๕๐			๑	๑๖.๖๗	๑	๕๐.๐๐
๒. งานบริการชุมชน และสังคม	๗	๑๗.๐๗	๕	๑๕.๖๓	๑	๑๐๐.๐๐	๑	๑๖.๖๗		
๓. งานวัฒนธรรม	๑	๒.๕๔	๑	๓.๑๓						
๔. งานธุรการ	๑๐	๒๕.๓๘	๗	๒๑.๘๘			๓	๕๐.๐๐		

หน้าอื่นที่บัณฑิตต้องทำนอกเหนือจากงานห้องสมุด จำแนกตามประเภทของห้องสมุดที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ ดังตารางที่ ๑๓ ปรากฏว่า บัณฑิตที่ทำงานในห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ต้องทำงานด้านธุรการเป็นจำนวนสูงสุดร้อยละ ๒๑.๘๘ รองลงมาร้อยละ ๑๕.๖๓ ทำงานด้านบริการชุมชนและสังคม จำนวนใกล้เคียงกัน คือร้อยละ ๑๗.๐๗ ทำงานวิจัย งานวิชาการ และโครงการต่าง ๆ

บัณฑิตที่ทำงานในห้องสมุดเฉพาะ ทำงานธุรการส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ บัณฑิตเพียงคนเดียวที่ทำงานห้องสมุดประชาชน ทำงานบริการชุมชนและสังคม บัณฑิต ๑ ใน ๒ คน ที่ทำงานหอสมุดแห่งชาติ ทำงานด้านงานวิจัย งานวิชาการ และโครงการต่าง ๆ ด้วย

จะสังเกตได้ว่า บัณฑิตที่ทำงานในห้องสมุดโรงเรียนไม่ได้ทำงานอื่นนอกเหนือจากงานห้องสมุดและการสอน

ตารางที่ ๑๔ หน้าอื่นนอกเหนือจากการปฏิบัติงานห้องสมุด จำแนกตามประเภทห้องสมุดที่มหาลัยคิดปฏิบัติงานอยู่

หน้าที่พิเศษ	ประเภทห้องสมุด	N = 53		N = 4		N = 4		N = 1			
		รวม		ห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย		ห้องสมุดโรงเรียน		ห้องสมุดเฉพาะ		หอจดหมายเหตุ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑.	งานวิจัย งานวิชาการ หรือโครงการต่าง ๆ	๒๗	๕๓.๕๕	๒๔	๓๘.๑๐	๒	๕๐.๐๐			๑	๑๐๐.๐๐
๒.	งานบริการชุมชนและสังคม	๑๔	๒๖.๕๘	๑๓	๒๐.๖๔			๑	๒๕.๐๐		
๓.	งานวัฒนธรรม	๑๑	๑๗.๗๔	๔	๑๔.๖๔	๑	๒๕.๐๐			๑	๑๐๐.๐๐
๔.	งานธุรการ	๑๔	๒๖.๕๘	๑๑	๑๗.๔๖	๑	๒๕.๐๐	๑	๒๕.๐๐	๑	๑๐๐.๐๐

นอกเหนือจากมหาลัยคิดที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดแห่งชาติแล้ว งานในห้องสมุดประเภทอื่น มีงานในหน้าที่อื่นนอกเหนือจากงานห้องสมุด ดังปรากฏในตารางที่ ๑๔ คือ มหาลัยคิดที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ต้องทำงานวิจัย งานวิชาการ หรือโครงการต่าง ๆ เป็นจำนวนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๑๐ รองลงมาร้อยละ ๒๐.๖๔ ทำงานด้านบริการชุมชนและสังคม

มหาลัยคิดที่ทำงานในห้องสมุดโรงเรียน ส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๐.๐๐ ทำงานวิจัย งานวิชาการ หรือโครงการต่าง ๆ

มหาลัยคิดที่ทำงานในห้องสมุดเฉพาะ ทำงานด้านบริการชุมชนและสังคม และงานธุรการเป็นจำนวนเท่ากัน

สำหรับหอจดหมายเหตุ ที่มีมหาลัยคิดปฏิบัติงานอยู่เพียงคนเดียว ต้องทำงานวิจัย งานวิชาการ หรือโครงการต่าง ๆ งานวัฒนธรรม และ

งานธุรการ

การนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติงานและปัญหาในการปฏิบัติงาน

บัณฑิตและมหาบัณฑิตที่ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ ได้นำความรู้ที่ศึกษาจากภาควิชาไปใช้ในการปฏิบัติงานได้มากน้อยแตกต่างกันไป ดังปรากฏในตารางที่ ๑๕ และ ๑๖

ตารางที่ ๑๕ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบของบัณฑิตในการนำความรู้วิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ได้ศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงาน จำแนกตามประเภทห้องสมุดที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่

ลักษณะประเภทงาน ความรู้	ห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย			ห้องสมุดโรงเรียน			ห้องสมุดประชาชน**			ห้องสมุดเฉพาะ			หอสมุดแห่งชาติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ

๑. หมวดพื้นฐาน

๑.๑ ประวัติหนังสือและการพิมพ์	๑.๙๐	๐.๙๑	น	๒.๐๐	๑.๐๐	น	๑.๕๐	๐.๕๘	นส	๒.๐๐	๐	น	๒.๐๐	๐	น
๑.๒ ห้องสมุดและสังคม	๒.๖๘	๑.๐๘	ป	๒.๓๓	๑.๑๕	น	๓.๐๐	๐	ป	๒.๖๗	๐.๘๒	ป	๓.๐๐	๐	ป
๑.๓ การอ่านวรรณกรรมทาง บรรณารักษศาสตร์*															
๑.๔ บรรณารักษศาสตร์เฉพาะถิ่น	๑.๙๓	๐.๗๓	น	๑.๐๐	๐	นส	๒.๐๐	๐.๘๒	น	๑.๐๐	๐	นส	๑.๐๐	๐	นส
๑.๕ บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น	๓.๕๗	๐.๕๓	ป				๔.๕๐	๐.๗๑	ม	๓.๐๐	๐	ป	๓.๐๐	๐	ป
๑.๖ จิตวิทยาในการอ่าน*															

ตารางที่ ๑๕ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบของบัณฑิตในการนำความรู้วิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ได้ศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงาน จำแนกตามประเภท

ห้องสมุดที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ (ต่อ)

ลักษณะประเภทงาน	ห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย			ห้องสมุดโรงเรียน			ห้องสมุดประชาชน**			ห้องสมุดเฉพาะ			ห้องสมุดแห่งชาติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
๒. หมวดงานเทคนิคของห้องสมุด															
๒.๑ การจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย	๓.๘๘	๑.๓๘	ม	๓.๓๓	๑.๕๓	ป	๔.๐๐	๐	มส	๔.๕๐	๐.๘๔	ม	๔.๕๐	๐.๗๑	ม
๒.๒ การจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือภาษาอังกฤษ	๔.๐๓	๑.๒๘	ม	๒.๖๗	๒.๐๘	ป	๒.๐๐	๐	น	๔.๖๗	๐.๕๒	มส	๔.๕๐	๐.๗๑	ม
๒.๓ การเลือกหนังสือและวัสดุห้องสมุด	๒.๘๗	๑.๓๘	ป	๓.๐๐	๑.๗๓	ป	๔.๐๐	๐	ม	๓.๖๗	๑.๕๑	ม	๓.๐๐	๐	ป
๓. หมวดบริการ															
๓.๑ บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	๔.๐๐	๐.๘๕	ม	๓.๓๓	๒.๐๘	ป	๔.๐๐	๐	ม	๓.๕๐	๑.๗๖	ป	๒.๐๐	๐.๗๑	น
๓.๒ บริการผู้อ่าน	๓.๕๐	๑.๒๘	ป	๒.๓๓	๑.๑๕	น	๔.๐๐	๐	ม	๔.๐๐	๐.๘๒	ม	๑.๐๐	๐	นส
๓.๓ การทำครรชนีและสาระสังเขป	๒.๘๖	๑.๔๐	ป	๑.๕๐	๐.๗๑	นส	๒.๐๐	๐	น	๓.๐๐	๑.๐๐	ป	๓.๐๐	๐	ป

ตารางที่ ๑๕ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบของบัณฑิตในการนำความรู้วิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ได้ศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงาน จำแนกตามประเภท
ห้องสมุดที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ (ต่อ)

ลักษณะประเภทงาน	ห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย			ห้องสมุดโรงเรียน			ห้องสมุดประชาชน**			ห้องสมุดเฉพาะ			หอสมุดแห่งชาติ		
	χ̄	S.D.	แปล ความ	χ̄	S.D.	แปล ความ	χ̄	S.D.	แปล ความ	χ̄	S.D.	แปล ความ	χ̄	S.D.	แปล ความ
ความรู้															
๔. หมวดบรรณานุกรม															
๔.๑ บรรณานุกรมและวิธีวิจัย	๓.๖๗	๑.๕๑	ม							๔.๐๐	๐	ม			
๔.๒ วรรณกรรมมนุษยศาสตร์	๓.๐๐	๑.๖๗	ป							๓.๐๐	๐	ป	๒.๐๐	๐	น
๔.๓ วรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	๒.๕๖	๑.๐๘	น	๓.๐๐	๐	ป	๑.๐๐	๐	นส	๒.๐๐	๑.๕๑	น			
๔.๔ วรรณกรรมทางสังคมศาสตร์	๒.๘๕	๑.๒๐	ป	๒.๕๐	๑.๒๐	น	๒.๐๐	๐	น	๒.๖๐	๐.๘๘	ป			
๔.๕ วรรณกรรมสำหรับเด็กและ วัยรุ่น	๒.๕๕	๑.๐๐	น	๑.๐๐	๐	นส	๓.๐๐	๐	ป	๑.๓๓	๐.๕๘	นส	๓.๐๐	๐	ป
๔.๖ หนังสือหลักสูตรของโรงเรียน	๑.๕๐	๐.๕๘	นส										๒.๐๐	๐	น
๕. หมวดการบริหารงาน															
๕.๑ การบริหารงานห้องสมุด	๓.๒๒	๑.๒๑	ป	๓.๐๐	๒.๐๐	ป	๔.๐๐	๐	ม	๓.๕๐	๐.๕๕	ม	๑.๕๐	๐.๗๑	นส
๕.๒ การจัดเอกสารจดหมายเหตุ	๑.๖๔	๐.๖๖	น	๑.๓๓	๐.๕๘	นส	๑.๐๐	๐	นส	๑.๘๐	๑.๓๐	น			
๕.๓ ห้องสมุดโรงเรียน	๑.๘๕	๑.๐๐	น	๔.๕๐	๐.๗๑	ม	๓.๐๐	๐	ป	๔.๐๐	๐	ม	๑.๐๐	๐	นส

ตารางที่ ๑๕ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักค่าตอบของบัณฑิตในการนำความรู้วิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ได้ศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงาน จำแนกตามประเภท
ห้องสมุดที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ (ต่อ)

ลักษณะประเภทงาน	ห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย			ห้องสมุดโรงเรียน			ห้องสมุดประชาชน**			ห้องสมุดเฉพาะ			หอสมุดแห่งชาติ		
	χ̄	S.D.	แปล ความ	χ̄	S.D.	แปล ความ	χ̄	S.D.	แปล ความ	χ̄	S.D.	แปล ความ	χ̄	S.D.	แปล ความ
ความรู้															
๖. หมวดการวิจัย															
๖.๑ วิธีวิจัย	๒.๘๔	๑.๐๓	ป	๑.๓๓	๐.๒๘	นส	๓.๐๐	๐	ป	๓.๐๐	๑.๒๒	ป	๑.๕๐	๐.๗๑	นส
๖.๒ การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์	๓.๕๐	๐.๕๘	ป												
๗. หมวดเทคโนโลยีในห้องสมุด															
๗.๑ พิมพ์ดีด	๓.๒๒	๑.๓๑	ป	๑.๖๗	๑.๑๕	น	๓.๐๐	๐	ป	๓.๕๐	๑.๓๙	ป	๒.๕๐	๐.๗๑	น
๗.๒ บริการเอกสารสนเทศของ ห้องสมุดโดยใช้เครื่องมือ เทคนิค	๑.๗๓	๐.๘๐	น				๑.๐๐	๐	นส	๑.๐๐	๐	นส			
๗.๓ โสตทัศนวัสดุในห้องสมุด	๓.๔๓	๑.๑๓	ป	๒.๐๐	๑.๐๐	น	๓.๐๐	๐	ป	๑.๐๐	๐	นส			
๘. หมวดการฝึกทำงานในห้องสมุด															
๘.๑ ฝึกงาน	๔.๒๔	๑.๑๖	ม	๓.๓๓	๒.๐๘	ป	๕.๐๐	๐	มส	๔.๕๐	๐.๘๔	ม	๔.๐๐	๐	ม

* วิชาที่ปรากฏในหลักสูตรแต่ยังไม่มีเปิดสอน   มส = มากที่สุด   ม = มาก   ป = ปานกลาง

** ห้องสมุดดังกล่าวมีบัณฑิตปฏิบัติงานอยู่เพียงคนเดียว   น = น้อย   นส = น้อยที่สุด

ในหมวดพื้นฐาน โดยเฉลี่ยแล้วบัณฑิตที่ทำงานในท้องสมุดทุกประเภท ได้นำความรู้ วิชาประวัติดั้งสือและการพิมพ์ และบรรณารักษศาสตร์เฉพาะถิ่นไปใช้ในการปฏิบัติงานในระดับ น้อย และน้อยที่สุด ส่วนวิชาท้องสมุดและสังคม และบรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น อยู่ในระดับ ปานกลาง นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติงานในท้องสมุดโรงเรียน ซึ่งนำความรู้วิชาท้องสมุดและสังคมไปใช้ ได้น้อย และผู้ปฏิบัติงานในท้องสมุดเฉพาะนำความรู้วิชาบรรณารักษศาสตร์เบื้องต้นไปใช้ใน ระดับมาก

หมวดงานเทคนิคของท้องสมุด โดยเฉลี่ยบัณฑิตนำความรู้วิชาการจัดหมู่และทำบัตร รายการหนังสือภาษาอังกฤษไปใช้ปฏิบัติงานในท้องสมุดในระดับมาก และมากที่สุด ยกเว้น บัณฑิตในท้องสมุดโรงเรียนที่นำความรู้เหล่านี้ไปใช้ในระดับปานกลาง และในท้องสมุดประชาชน นำความรู้วิชาจัดหมู่และทำบัตรรายการไปใช้ได้ในระดับน้อย ส่วนวิชาการเลือกหนังสือและ วัสดุท้องสมุด บัณฑิตในท้องสมุดเฉพาะและท้องสมุดประชาชนนำไปใช้ได้มาก แต่ใช้ได้ปานกลาง ในท้องสมุดประเภทอื่น

หมวดบริการ โดยเฉลี่ยบัณฑิตนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติงานในระดับมาก ปานกลาง และ น้อยตามลำดับ แตกต่างกันไปตามประเภทของท้องสมุด

หมวดบรรณานุกรม โดยเฉลี่ยบัณฑิตนำวิชาในหมวดนี้ไปใช้ได้ในระดับปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดตามลำดับ ยกเว้นวิชาบรรณานุกรมและวิธีวิจัย ที่บัณฑิตในท้องสมุดวิทยาลัยและ มหาวิทยาลัย และท้องสมุดเฉพาะนำไปใช้ได้ในระดับมาก

หมวดการบริหารงานท้องสมุดโดยเฉลี่ยบัณฑิตนำวิชาการบริหารงานท้องสมุดไปใช้ ในระดับปานกลางและมาก นอกจากนี้บัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดแห่งชาติ นำไปใช้ได้ในระดับ น้อยที่สุด วิชาการจัดเอกสารจดหมายเหตุ บัณฑิตนำไปใช้ในระดับน้อยและน้อยที่สุด ส่วนวิชา ท้องสมุดโรงเรียน บัณฑิตนำไปใช้ได้แตกต่างกันตามประเภทท้องสมุด

บัณฑิตในท้องสมุดทุกประเภท นำวิชาในหมวดการวิจัยไปใช้ในระดัปปานกลาง นอกจากนี้บัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดโรงเรียน และท้องสมุดแห่งชาติ ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุดโดยเฉลี่ย

หมวดเทคโนโลยีในท้องสมุด โดยเฉลี่ยบัณฑิตนํารวิชาในหมวดนี้ไปใช้ในระดับปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ส่วนหมวดการศีกทำงานในท้องสมุด บัณฑิตผู้ปฏิบัติงานในท้องสมุดประเภทต่าง ๆ นำประสบการณ์การศีกงานไปใช้ โดยเฉลี่ยในระดับมากและมากที่สุด ยกเว้นบัณฑิตในท้องสมุดโรงเรียนที่นำไปใช้ได้ในระดับปานกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๖ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักค่าตอบแทนของมหาวิทยาลัยในการนำความรู้วิชาการระดับปริญญาตรีที่ได้จากการศึกษาในภาคทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติงาน จำแนกตามลักษณะประเภทงาน
ในภาคทฤษฎีปฏิบัติงานอยู่

ลักษณะประ เภทงาน ความรู้	ห้องสมุดวิทยาสัม และมหาวิทยาลัย			ห้องสมุดโรงเรียน			ห้องสมุดเฉพาะ			หอสมุดแห่งชาติ**			หอจดหมายเหตุ**			ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ

วิชาบังคับเรียนสำหรับผู้ไม่เต็มงานวิชาบรรณารักษศาสตร์

ในระดัปริญญาตรี

๑. การจัดทำหนังสือและวัสดุห้องสมุด	๓.๘๓	๑.๒๒	ป	๔.๐๐	๐	มศ	๓.๐๐	๐	ป	๓.๕๐	๖.๑๒	ป						
๒. การบริหารงานห้องสมุด	๒.๘๖	๑.๐๓	ป	๒.๐๐	๐	น	๔.๐๐	๐	มศ	๓.๕๐	๐.๗๑	ป						
๓. การเลือกหนังสือและวัสดุห้องสมุด	๓.๘๓	๑.๒๔	ป	๓.๐๐	๐	ป	๓.๐๐	๐	ป	๓.๐๐	๐	ป						
๔. บริการเอกสารสนเทศ	๓.๗๑	๑.๔๔	ม	๑.๐๐	๐	นศ	๔.๐๐	๐	ม	๓.๕๐	๖.๑๒	ป						
๑. หมวดเก็บงาน																		
๑.๑ บรรณารักษศาสตร์เปรียบเทียบ	๓.๐๐	๑.๑๔	ป				๓.๐๐	๑.๐๐	ป	๑.๐๐	๐	นศ	๓.๕๐	๐.๕๔	ม			
๑.๒ หน้าที่คือสิ่งของของห้องสมุด	๓.๓๔	๑.๑๓	ป	๓.๓๓	๑.๑๕	ป	๓.๖๗	๑.๑๕	ม	๑.๐๐	๐	นศ	๓.๒๔	๑.๒๕	ป			
๑.๓ การอ่านวรรณกรรมทางบรรณารักษศาสตร์	๓.๗๓	๑.๐๘	ม	๒.๕๐	๐.๗๑	ม	๔.๐๐	๐	ม	๓.๐๐	๐	ป	๔.๒๐	๐.๕๔	ม			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๖ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักค่าตอบแทนของมหาวิทยาลัยในการนำความรู้วิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ได้จากการศึกษาในภาควิชาไปใช้ในการปฏิบัติงาน จำแนกตามลักษณะประเภทงาน ที่มหาวิทยาลัยปฏิบัติงานอยู่ (ต่อ)

ลักษณะประเภทงาน	ห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย			ห้องสมุดโรงเรียน			ห้องสมุดเฉพาะ			ห้องสมุดแห่งชาติ **			หอจดหมายเหตุ **			ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
๒. หมวดงานเทคนิคของห้องสมุด																		
๒.๑ การจัดหาและทำบัตรรายการชั้นสูง	๓.๕๐	๑.๑๔	ป	๔.๐๐	๐	ม	๔.๐๐	๐	มส							๓.๕๐	๐.๗๑	ป
๒.๒ งานเทคนิคในห้องสมุด	๓.๔๑	๐.๔๗	ม	๔.๐๐	๐	ม	๔.๐๐	๐	ม			๑.๐๐	๐	นส	๓.๐๓	๐	ป	
๒.๓ การจัดหาหนังสือชั้นสูง I	๓.๑๐	๑.๓๔	ป	๓.๖๗	๐.๔๔	ม	๓.๐๐	๑.๐๐	ป	๑.๐๐	๐	นส				๓.๖๔	๑.๕๔	ป
๒.๔ การทำบัตรรายการชั้นสูง	๓.๐๗	๑.๓๑	ป	๓.๐๐	๑.๐๐	ป	๓.๐๐	๑.๐๐	ป	๑.๐๐	๐	นส				๓.๔๓	๑.๖๑	ป
๒.๕ การจัดหาหนังสือชั้นสูง II	๒.๔๒	๑.๒๖	ป	๒.๕๐	๒.๑๒	น	๑.๐๐	๐	นส	๑.๐๐	๐	นส				๔.๐๐	๑.๔๑	ม
๒.๖ วารสาร	๓.๕๐	๑.๒๖	ป	๓.๐๐	๐	ป	๓.๕๐	๐.๗๑	ป	๑.๐๐	๐	นส				๓.๖๗	๑.๒๑	ม
๓. หมวดบริการผู้อ่าน																		
๓.๑ หนังสือสำหรับเด็กและบริการ	๓.๒๐	๑.๕๔	ป	๔.๓๓	๐.๕๔	ม	๒.๖๗	๐.๕๔	ป							๒.๗๕	๐.๕๖	ป
๓.๒ หนังสือสำหรับวัยรุ่นและบริการ*	๓.๐๐	๒.๔๓	ป															

ตารางที่ ๑๖ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบของมหาวิทยาลัยในการนำความรู้วิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ได้จากการศึกษาในภาคทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติงาน จำแนกตามลักษณะประเภทงาน
ที่มหาวิทยาลัยปฏิบัติงานอยู่ (ต่อ)

ลักษณะประเภทงาน	ห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย			ห้องสมุดโรงเรียน			ห้องสมุดเฉพาะ			หอสมุดแห่งชาติ**			หอจดหมายเหตุ**			ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
ความรู้																		
๔. หมวดบรรณานุกรม																		
๔.๑ บริการเอกสารสนเทศขั้นสูงและการควบคุมบรรณานุกรม	๓.๒๓	๑.๑๓	ป	๓.๐๐	๐	ป	๔.๒๔	๐.๙๖	ม	๓.๐๐	๐	ป	๔.๐๐	๐	ม	๓.๕๐	๐.๗๐	ป
๔.๒ วรรณกรรมขั้นสูงทางมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์	๓.๒๒	๐.๖๗	ป	๔.๐๐	๐	ม	๓.๐๐	๐	ป				๓.๐๐	๐	ป	๓.๐๐	๑.๕๑	ป
๔.๓ วรรณกรรมทางมรดกไทย	๒.๕๖	๑.๒๖	ป	๓.๖๗	๐.๕๗	ม	๒.๕๐	๐.๗๑	ป	๓.๐๐	๐	ป	๔.๐๐	๐	ม	๒.๐๐	๑.๓๐	น
๔.๔ สิ่งพิมพ์รัฐบาล	๓.๓๓	๐.๗๗	ป	๓.๖๗	๑.๕๓	ม	๔.๓๓	๑.๑๔	ม	๔.๐๐	๐	ม				๓.๑๐	๐.๕๔	ป
๔.๕ วรรณกรรมทางมนุษยศาสตร์ขั้นสูง	๒.๔๖	๐.๔๖	ป				๓.๐๐	๐	ป							๒.๒๔	๐.๔๖	น
๔.๖ วรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูง	๓.๗๑	๐.๗๑	ม	๔.๐๐	๐	ม										๔.๐๐	๐	ม
๔.๗ วรรณกรรมทางสังคมศาสตร์ขั้นสูง	๒.๔๗	๑.๐๐	ป				๓.๐๐	๐	ป							๒.๐๐	๑.๐๐	น
๔.๘ วรรณกรรมมนุษยศาสตร์	๒.๔๐	๑.๗๔	ป															
๔.๙ วรรณกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๒.๐๐	๑.๐๐	น															
๔.๑๐ วรรณกรรมสังคมศาสตร์	๒.๕๓	๐.๗๕	ป	๓.๐๐	๐	ป												

ตารางที่ ๑๖ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักค่าตอบของมหาวิทยาลัยในการนำความรู้จากวิชาการไปใช้ในการปฏิบัติงาน จำแนกตามลักษณะประเภทงาน
มหาวิทยาลัยปฏิบัติงานอยู่ (ต่อ)

ลักษณะประ เภทงาน	ห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย			ห้องสมุดโรงเรียน			ห้องสมุดเฉพาะ			หอสมุดแห่งชาติ**			หอจดหมายเหตุ**			ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	
ความรู้																			
๔. หมวดการบริหารงาน																			
๔.๑	การบริหารงานห้องสมุดชั้นสูง	๓.๒๔	๑.๒๑	ป	๓.๐๐	๑.๗๓	ป	๔.๐๐	๑.๑๔	ม	๔.๐๐	๐	ม	๔.๐๐	๐	ม	๓.๐๐	๑.๒๖	ป
๔.๒	การบริหารงานห้องสมุดเฉพาะ	๒.๖๗	๐.๔๔	ป															
๔.๓	การบริหารงานห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย	๓.๔๔	๐.๔๒	ป	๑.๐๐	๐	น	๒.๐๐	๐	น			๑.๐๐	๐	น	๒.๕๐	๐.๗๑	น	
๔.๔	การบริหารงานเอกสารจดหมายเหตุ	๒.๓๕	๐.๔๔	น	๒.๐๐	๑.๐๐	น	๓.๓๓	๑.๕๓	ป	๑.๐๐	๐	น			๓.๐๐	๑.๒๖	ป	
๔.๕	วิธีสอนบรรณารักษศาสตร์	๓.๖๔	๑.๒๔	ม	๓.๕๐	๐.๗๑	ป	๒.๐๐	๑.๕๑	ม	๔.๐๐	๐	ม			๔.๒๐	๐.๕๔	ม	
๔.๖	ศูนย์เอกสารและข่าวสาร	๑.๐๐	๐	น				๓.๐๐	๐	ป									
๔.๗	หนังสือหายากและต้นฉบับหัวเขียน	๓.๐๐	๐	ป	๒.๐๐	๐	น	๑.๕๐	๐.๗๑	น			๑.๐๐	๐	น	๒.๗๑	๐.๗๕	ป	
๔.๘	ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	๓.๒๔	๑.๑๓	ป	๓.๐๐	๐	ป						๑.๐๐	๐	น	๒.๗๑	๐.๗๕	ป	
๔.๙	ห้องสมุดประชาชน	๓.๑๗	๑.๒๔	ป				๒.๐๐	๐	น			๑.๐๐	๐	น	๒.๗๕	๑.๕๐	ป	
๔.๑๐	ห้องสมุดโรงเรียน	๓.๑๕	๑.๕๐	ป	๔.๐๐	๑.๕๑	ม	๑.๐๐	๐	น						๔.๐๐	๐	น	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๖ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักค่าตอบของมหาวิทยาลัยในการนำความรู้วิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ได้จากการศึกษาในภาควิชาไปใช้ในการปฏิบัติงาน จำนวนตามลักษณะประเภทงาน
ที่มหาวิทยาลัยปฏิบัติงานอยู่ (ต่อ)

ลักษณะประเภทงาน	ห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย			ห้องสมุดโรงเรียน			ห้องสมุดเฉพาะ			ห้องสมุดแห่งชาติ**			ห้องสมุดพิเศษ**			ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
ความรู้																		
๔.๑๑ ห้องสมุดเฉพาะ	๒.๕๐	๑.๒๐	ป	๑.๐๐	๐	ม	๔.๐๐	๐	ม							๔.๐๐	๐	ม
๔.๑๒ การสัมมนาห้องสมุดมหาวิทยาลัย	๓.๕๐	๑.๐๔	ป	๓.๐๐	๐	ป												
๔.๑๓ การสัมมนาห้องสมุดโรงเรียน	๒.๐๐	๐	น															
๔.๑๔ การสัมมนาห้องสมุดประชาชน	๒.๒๕	๑.๒๖	น															
๔.๑๕ การสัมมนาห้องสมุดเฉพาะ	๓.๐๐	๐	ป															
๔.๑๖ ห้องสมุดกฎหมาย*																		
๔.๑๗ ห้องสมุดการแพทย์*																		
๖. หมวดการวิจัย																		
๖.๑ การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์	๓.๕๔	๑.๑๑	ป	๓.๖๗	๐.๕๔	ม	๓.๓๓	๐.๕๔	ป	๔.๐๐	๐	ม	๔.๐๐	๐	ม	๔.๑๐	๑.๒๕	ม
๖.๒ การศึกษาเฉพาะรวม	๓.๐๐	๐	ป															
๖.๓ วิทยานิพนธ์	๓.๕๔	๑.๑๑	ป	๓.๖๗	๐.๕๔	ม	๔.๓๓	๑.๑๕	ม	๔.๐๐	๐	ม	๔.๐๐	๐	ม	๓.๖๗	๑.๕๑	ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๖ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักค่าตอบของมหาวิทยาลัยในการนำความรู้วิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ได้จากการศึกษาในภาควิชาไปใช้ในการปฏิบัติงาน จำแนกตามลักษณะประเภทงาน
ที่มหาวิทยาลัยปฏิบัติงานอยู่ (ต่อ)

ลักษณะประเภทงาน	ห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย			ห้องสมุดโรงเรียน			ห้องสมุดเฉพาะ			ห้องสมุดแห่งชาติ**			หอจดหมายเหตุ**			ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
ความรู้																		
๗. หมวดเทคโนโลยีในห้องสมุด																		
๗.๑ โสตทัศนวัสดุ	๓.๑๔	๐.๔๔	ป	๓.๓๓	๑.๑๔	ป	๒.๐๐	๐	น	๒.๐๐	๐	น	๑.๐๐	๐	นส	๓.๒๔	๑.๒๔	ป
๗.๒ สื่อสารมวลชนกับห้องสมุด	๓.๑๐	๐.๔๗	ป	๔.๐๐	๐	ม	๔.๐๐	๑.๔๑	ม	๔.๐๐	๐	ม	๑.๐๐	๐	นส	๓.๐๖	๐	ป
๗.๓ บริการเอกสารสนเทศของห้องสมุด โดยใช้เครื่องมือเทคนิค	๒.๔๔	๑.๑๖	ป				๓.๐๐	๑.๔๑	ป	๓.๐๐	๐	ป				๒.๔๐	๑.๒๔	น
๗.๔ สารนิเทศศาสตร์เบื้องต้น	๓.๒๒	๐.๔๓	ป	๒.๐๐	๐	น												
๘. หมวดการฝึกทำงานในห้องสมุด																		
	๔.๐๐	๑.๑๔	ม															

* วิชาที่ปรากฏในหลักสูตร แต่ยังไม่เปิดสอน

มส = มากที่สุด

ม = มาก

ป = ปานกลาง

** ห้องสมุดดังกล่าวมีมหาวิทยาลัยปฏิบัติงานเพียงคนเดียว

น = น้อย

นส = น้อยที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ ๑๖ มหาบัณฑิตผู้ไม่ได้ศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิทยาศาสตร์ในระดับปริญญาตรี จำเป็นต้องศึกษารายวิชาบังคับเหล่านี้ก่อน คือ การจัดหนังสือและวัสดุห้องสมุด การบริหารงานห้องสมุด การเลือกหนังสือและวัสดุห้องสมุด และวิชาบริการเอกสารสนเทศ ซึ่งมหาบัณฑิตสามารถนำวิชาเหล่านี้ไปใช้ปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยในระดับปานกลาง นอกจากนี้มหาบัณฑิตในห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และในหอสมุดแห่งชาติ นำวิชาการบริหารงานห้องสมุด และบริการเอกสารสนเทศ ไปใช้ในระดั้มากและมากที่สุด แต่ห้องสมุดโรงเรียนใช้ได้น้อย

ในหมวดพื้นฐาน โดยเฉลี่ยมหาบัณฑิตนำวิชาในหมวดนี้ไปใช้ปฏิบัติงานในระดับปานกลางและมาก นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติงานในหอจดหมายเหตุ ที่นำวิชาบรรณารักษศาสตร์เปรียบเทียบ ไปใช้ได้น้อยที่สุด เช่นเดียวกับผู้ปฏิบัติงานในหอสมุดแห่งชาติ ที่นำวิชาหน้าที่ต่อสังคมของห้องสมุดไปใช้ได้น้อยที่สุด และมหาบัณฑิตในห้องสมุดโรงเรียน นำวิชาการอ่านวรรณกรรมทางบรรณารักษศาสตร์ ไปใช้ได้น้อย

หมวดงานเทคนิคของห้องสมุด โดยเฉลี่ยมหาบัณฑิตนำวิชาหมวดนี้ไปใช้ปฏิบัติงานในระดับปานกลางและมาก นอกจากนี้มหาบัณฑิตในหอสมุดแห่งชาติ และหอจดหมายเหตุ ที่นำไปใช้ได้ในระดับน้อยที่สุด

หมวดบริการผู้อ่าน โดยเฉลี่ยมหาบัณฑิตในห้องสมุดทุกประเภท นำวิชาความรู้จากหมวดนี้ไปใช้ในระดั้มาก ยกเว้นมหาบัณฑิตในห้องสมุดโรงเรียน ที่นำวิชาหนังสือสำหรับเด็กและบริการไปใช้ได้ในระดั้มาก

หมวดบรรณานุกรม โดยเฉลี่ยมหาบัณฑิตนำวิชาต่าง ๆ ไปใช้ปฏิบัติงานในระดับปานกลางและมาก ยกเว้นกลุ่มผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในสถาบันการศึกษาที่นำวิชาวรรณกรรมทางมรดกไทย วรรณกรรมทางมนุษยศาสตร์ชั้นสูง และวรรณกรรมทางสังคมศาสตร์ชั้นสูงไปใช้ได้น้อย เช่นเดียวกับมหาบัณฑิตในห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยที่นำวิชาวรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปใช้ได้น้อย

มหาบัณฑิต นำวิชาจากหมวดการบริหารห้องสมุดไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยในระดับปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดตามลำดับ นอกจากนี้วิชาวิธีสอนบรรณารักษศาสตร์ที่

มหาวิทยาลัยกลุ่มผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ และผู้ปฏิบัติงานในห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยนำไปใช้ได้ในระดับมากและมากที่สุดสำหรับมหาวิทยาลัยในหอสมุดแห่งชาติ วิชาห้องสมุดโรงเรียนใช้ได้มากสำหรับมหาวิทยาลัยในห้องสมุดโรงเรียนและผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ส่วนวิชาห้องสมุดเฉพาะมหาวิทยาลัยในห้องสมุดเฉพาะและกลุ่มผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ใช้ได้มาก

หมวดการวิจัย โดยเฉลี่ยมหาวิทยาลัยนำวิชาในหมวดนี้ไปใช้ปฏิบัติงานได้ในระดับมากและมากที่สุด นอกจากมหาวิทยาลัยในห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยใช้วิชาเหล่านี้ได้ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นระดับเดียวกับที่มหาวิทยาลัยในห้องสมุดเฉพาะนำวิชาการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ไปใช้

หมวดเทคโนโลยีในห้องสมุด โดยเฉลี่ยมหาวิทยาลัยนำวิชาจากหมวดนี้ไปใช้ปฏิบัติงานในระดับปานกลาง แต่มหาวิทยาลัยในห้องสมุดเฉพาะ หอสมุดแห่งชาติ และหอจดหมายเหตุนำวิชาโสตทัศนวัสดุไปใช้ได้ในระดับน้อย และน้อยที่สุด วิชาสื่อสารมวลชนกับห้องสมุดมหาวิทยาลัยในห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดเฉพาะ และหอสมุดแห่งชาติ นำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้มาก แต่น้อยที่สุดสำหรับมหาวิทยาลัยในหอจดหมายเหตุ วิชาบริการเอกสารสนเทศของห้องสมุด โดยใช้เครื่องมือเทคนิค ใช้ได้ในระดับน้อย สำหรับผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และวิชาสารนิเทศศาสตร์เบื้องต้น ใช้ได้น้อยในห้องสมุดโรงเรียน

หมวดการฝึกทำงานในห้องสมุด ใช้ได้ในระดับมากสำหรับมหาวิทยาลัยผู้ปฏิบัติงานในห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๗ เหตุผลตามความคิดเห็นของบัณฑิตและมหาบัณฑิตที่ประกอบวิชาชีพ
บรรณารักษ์ ในกรณีที่นำความรู้บางวิชาหรือหลายวิชาที่ได้เรียนมา
ไปใช้ในการปฏิบัติงานห้องสมุดได้น้อยหรือไม่ได้เลย

เหตุผล	N = 44		N = 73	
	อ.บ.	อ.ม.	อ.บ.	อ.ม.
วุฒิ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. หลักสูตรเน้นการเรียนการสอนภาคทฤษฎีมากเกินไป	๒๒	๕๐.๐๐	๒๗	๓๖.๑๙
๒. เนื้อหาความรู้ล้าสมัย ไม่ทันความก้าวหน้าทาง วิทยาการ	๔	๙.๐๙	๑๙	๒๖.๐๓
๓. ลักษณะงานเปลี่ยนแปลงไป	๑๖	๓๖.๓๖	๑๓	๑๗.๗๑
๔. ตอนเรียนไม่เข้าใจที่อาจารย์สอน	๒	๔.๕๕	๖	๘.๒๒
๕. เรียนมานานแล้วลืมไปหมด	๒	๔.๕๕	๖	๘.๒๒
๖. ไม่ตรงกับลักษณะการปฏิบัติงาน	๓๗	๘๔.๐๙	๕๐	๖๘.๔๙
๗. ทฤษฎีไม่ตรงกับการปฏิบัติ	๑๙	๔๐.๙๑	๒๐	๒๗.๔๐

ในกรณีที่นำความรู้บางวิชาหรือหลายวิชาที่เรียนมาไปใช้ในการปฏิบัติงานห้องสมุด
ได้น้อย บัณฑิตส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๔.๐๙ และมหาบัณฑิตร้อยละ ๖๘.๔๙ มีความเห็นตรงกันว่าไม่
ตรงกับลักษณะการปฏิบัติงาน รองลงมาบัณฑิตร้อยละ ๕๐.๐๐ และมหาบัณฑิตร้อยละ ๓๖.๑๙
เห็นว่าหลักสูตรเน้นการเรียนการสอนภาคทฤษฎีมากเกินไป

อนึ่ง บัณฑิตและมหาบัณฑิตประสบปัญหาในการทำงานห้องสมุดในระดับแตกต่างกัน
ดังปรากฏใน ตารางที่ ๑๘ และ ๑๙

ตารางที่ ๑๘ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักปัญหาของบัณฑิตในการปฏิบัติงานห้องสมุด จำแนกและเปรียบเทียบตามประเภทห้องสมุดที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่

ปัญหา	ประเภทห้องสมุด			ห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย			ห้องสมุดโรงเรียน			ห้องสมุดเฉพาะ			ห้องสมุดประชาชน			ห้องสมุดแห่งชาติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
ผู้บริหาร	๒.๖๔	๑.๑๘	ป	๓.๐๐	๑.๗๓	ป	๒.๑๗	๑.๑๗	น	๓.๐๐	๐	ป	๓.๐๐	๐	ป	๓.๐๐	๐	ป
ระบบบริหาร	๓.๐๖	๑.๒๒	ป	๔.๐๐	๑.๗๓	ม	๒.๕๐	๑.๒๒	น	๒.๐๐	๐	น	๓.๐๐	๐	ป	๓.๐๐	๐	ป
ผู้ร่วมงาน	๒.๓๘	๑.๒๖	น	๑.๓๓	๐.๕๘	นส	๑.๕๐	๐.๕๕	นส	๒.๐๐	๐	น	๑.๕๐	๐.๗๑	นส	๑.๕๐	๐.๗๑	นส
ผู้ใช้ห้องสมุด	๒.๔๑	๑.๐๑	น	๒.๖๗	๐.๕๘	ป	๒.๓๓	๐.๕๒	น	๓.๐๐	๐	ป	๑.๕๐	๐.๗๑	นส	๑.๕๐	๐.๗๑	นส
การปฏิบัติงาน	๒.๖๗	๐.๘๓	ป	๓.๐๐	๑.๐๐	ป	๒.๖๗	๐.๘๒	ป	๓.๐๐	๐	ป	๒.๕๐	๐.๗๑	น	๒.๕๐	๐.๗๑	น
ปริมาณงาน	๓.๒๒	๐.๘๗	ป	๒.๖๗	๐.๕๘	ป	๓.๐๐	๑.๒๖	ป	๓.๐๐	๐	ป	๓.๕๐	๐.๗๑	ป	๓.๕๐	๐.๗๑	ป
อาคารสถานที่	๒.๗๘	๑.๑๓	ป	๓.๖๗	๐.๕๘	ม	๓.๕๐	๑.๖๔	ป	๔.๐๐	๐	ม	๑.๕๐	๐.๗๑	นส	๑.๕๐	๐.๗๑	นส
วัสดุครุภัณฑ์	๒.๖๔	๐.๘๓	ป	๓.๖๗	๑.๕๓	ม	๒.๕๐	๑.๖๔	น	๓.๐๐	๐	ป	๒.๐๐	๑.๔๑	น	๒.๐๐	๑.๔๑	น
อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้	๒.๖๒	๐.๘๗	ป	๓.๖๗	๑.๕๓	ม	๒.๑๗	๑.๕๗	น	๓.๐๐	๐	ป	๓.๐๐	๐	ป	๓.๐๐	๐	ป
งบประมาณ	๒.๘๐	๑.๓๓	ป	๓.๓๓	๑.๕๓	ป	๒.๑๗	๑.๑๗	น	๔.๐๐	๐	มส	๑.๐๐	๐	นส	๑.๐๐	๐	นส
ปัญหาส่วนตัว	๒.๐๖	๐.๘๕	น	๒.๓๓	๑.๕๓	ป	๑.๑๗	๐.๘๑	นส	๑.๐๐	๐	นส	๑.๕๐	๐.๗๑	นส	๑.๕๐	๐.๗๑	นส

มส = มากที่สุด

ม = มาก

ป = ปานกลาง

น = น้อย

นส = น้อยที่สุด

จากตารางที่ ๑๘ พบว่า บัณฑิตประสบปัญหาในการปฏิบัติงานมากน้อยแตกต่างกันไป โดยเฉลี่ยแล้ว บัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุคทุกประเภทประสบปัญหาในด้านผู้บริหารในระดับ ปานกลาง ยกเว้นผู้ปฏิบัติงานในท้องสมุคเฉพาะประสบปัญหาด้านผู้บริหารในระดับน้อย

ปัญหาด้านระบบบริหาร ปรากฏว่า บัณฑิตผู้ปฏิบัติงานในท้องสมุคโรงเรียน มีปัญหาในระดับมาก บัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุคมหาวิทยาลัย และท้องสมุคแห่งชาติ ประสบปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุคประชาชน และท้องสมุคเฉพาะ มีปัญหาในระดับน้อย

ปัญหาผู้ร่วมงาน อยู่ในระดับน้อย สำหรับบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุควิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และท้องสมุคประชาชน ส่วนบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุคประเภทอื่น อยู่ในระดับน้อยที่สุด

บัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุคโรงเรียนและท้องสมุคประชาชน ประสบปัญหาผู้ใช้ท้องสมุคในระดับปานกลาง และระดับน้อย สำหรับผู้ปฏิบัติงานในท้องสมุควิทยาลัยและมหาวิทยาลัยและท้องสมุคเฉพาะ สำหรับบัณฑิตผู้ปฏิบัติงานในท้องสมุคแห่งชาติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ปัญหาด้านการปฏิบัติงาน บัณฑิตผู้ปฏิบัติงานในท้องสมุคทุกประเภทประสบปัญหาในระดับปานกลาง นอกจากบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุคแห่งชาติประสบปัญหาการปฏิบัติงานน้อย

ปัญหาเรื่องปริมาณงาน ปรากฏว่า บัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุคทุกประเภท มีปัญหาในเรื่องนี้ ปานกลาง

บัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุคโรงเรียน และท้องสมุคประชาชน ประสบปัญหาด้านอาคารสถานที่มาก ส่วนบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุควิทยาลัยและมหาวิทยาลัยและท้องสมุคเฉพาะ มีปัญหาด้านอาคารสถานที่ปานกลาง สำหรับบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุคแห่งชาติ ประสบปัญหาน้อยที่สุด

ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ บัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุคโรงเรียนประสบปัญหามาก ส่วนบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุควิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และท้องสมุคประชาชน มีปัญหาในระดับ

ปานกลาง สำหรับบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดเฉพาะ และทอสมุดแห่งชาติ ประสบัญหาในระดับน้อย

ในค่านอุปกรณเครื่องมือเครื่องใช้ บัณฑิตที่ทำงานท้องสมุดโรงเรียน ประสบัญหา
มาก บัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ท้องสมุดประชาชน และทอ-
สมุดแห่งชาติ ประสบัญหาปานกลาง สำหรับผู้ที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดเฉพาะ ประสบัญหาต่ำ
นี้้น้อย

สำหรับค่านงบประมาณ เป็นัญหาปานกลางสำหรับบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุด
วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และท้องสมุดโรงเรียน เป็นัญหาน้อยและน้อยที่สุด สำหรับบัณฑิตที่
ปฏิบัติงานในท้องสมุดเฉพาะและทอสมุดแห่งชาติ ส่วนท้องสมุดประชาชน เรื่องนี้มีัญหามากที่สุด

ัญหาส่วนตัวสำหรับบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
เป็นัญหาน้อย สำหรับบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และเป็นัญหา
น้อยที่สุด สำหรับบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดประ เภทอื่น ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๔ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักปัญหาของมหาวิทยาลัยในการปฏิบัติงานห้องสมุด จำแนกและเปรียบเทียบตามประเภทห้องสมุดในมหาวิทยาลัย
ปฏิบัติงานอยู่

ปัญหา	ประเภทห้องสมุด			ห้องสมุดวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย			ห้องสมุดโรงเรียน			ห้องสมุดเฉพาะ			ห้องสมุดแห่งชาติ			หอจดหมายเหตุ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
ผู้บริหาร	๒.๔๕	๑.๐๑	น	๒.๗๕	๑.๗๑	ป	๒.๕๐	๑.๒๗	น	๒.๑๐	๐	น	๕.๐๐	๐	มส			
ระบบบริหาร	๒.๘๑	๑.๑๑	ป	๓.๕๐	๑.๒๙	ป	๒.๒๕	๑.๒๖	น	๓.๐๐	๐	ป	๓.๐๐	๐	ป			
ผู้ร่วมงาน	๒.๒๔	๐.๙๖	น	๓.๒๕	๐.๙๖	ป	๒.๐๐	๑.๑๕	น	๒.๐๐	๐	น	๑.๐๐	๐	นส			
ผู้ใช้ห้องสมุด	๒.๕๖	๐.๘๗	น	๓.๒๕	๑.๒๖	ป	๓.๐๐	๑.๔๑	ป	๑.๐๐	๐	นส	๑.๐๐	๐	นส			
การปฏิบัติงาน	๒.๔๓	๐.๗๕	น	๓.๐๐	๐.๘๒	ป	๒.๒๕	๐.๙๖	น	๒.๐๐	๐	น	๑.๐๐	๐	นส			
ปริมาณงาน	๓.๐๙	๑.๐๔	ป	๔.๐๐	๐	ม	๒.๕๐	๑.๐๐	น	๑.๐๐	๐	นส	๑.๐๐	๐	นส			
อาคารสถานที่	๒.๖๒	๑.๑๓	ป	๓.๗๕	๑.๕๐	ม	๔.๕๐	๐.๕๘	ม	๑.๐๐	๐	นส	๑.๐๐	๐	นส			
วัสดุครุภัณฑ์	๒.๕๙	๑.๐๑	น	๓.๒๕	๐.๕๐	ป	๓.๒๕	๑.๕๐	ป	๑.๐๐	๐	นส	๑.๐๐	๐	นส			
อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้	๒.๕๑	๑.๐๕	น	๓.๐๐	๐.๘๒	ป	๓.๐๐	๑.๑๕	ป	๑.๐๐	๐	นส	๓.๐๐	๐	ป			
งบประมาณ	๒.๕๘	๑.๑๓	น	๔.๐๐	๐.๘๒	ม	๒.๗๕	๑.๗๐	ป	๑.๐๐	๐	นส	๒.๐๐	๐	น			
ปัญหาส่วนตัว	๑.๗๗	๐.๘๓	น	๒.๐๐	๑.๑๕	น	๑.๗๕	๐.๙๖	น	๑.๐๐	๐	นส	๑.๐๐	๐	นส			

มส = มากที่สุด

ม = มาก

ป = ปานกลาง

น = น้อย

นส = น้อยที่สุด

จากตารางที่ ๑๔ มหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดทุกประเภทประสบปัญหาด้านผู้
บริหารโดยเฉลี่ยในระดับน้อย ยกเว้นท้องสมุดโรงเรียนในระดับปานกลาง แต่มากที่สุดสำหรับ
มหาวิทยาลัยในหอจดหมายเหตุ

ปัญหาด้านระบบบริหาร มหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดทุกประเภทประสบปัญหา
ในระดับปานกลาง นอกจากมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดเฉพาะมีปัญหาน้อย

ด้านผู้ร่วมงาน มหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดโรงเรียนมีปัญหาในระดับปานกลาง
และมีปัญหาระดับน้อยสำหรับมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ท้อง-
สมุดเฉพาะ และหอสมุดแห่งชาติ และน้อยที่สุดสำหรับผู้ปฏิบัติงานในหอจดหมายเหตุ

มหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดโรงเรียนและท้องสมุดเฉพาะมีปัญหาด้านผู้ใช้
ท้องสมุดในระดับปานกลาง มหาวิทยาลัยในท้องสมุดมหาวิทยาลัยมีปัญหาระดับน้อย ส่วน
ท้องสมุดประเภทอื่นประสบปัญหาน้อยที่สุด

การปฏิบัติงาน เป็นปัญหาปานกลางสำหรับมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดโรงเรียน
ส่วนที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดอื่น ๆ ประสบปัญหาด้านนี้น้อย และน้อยที่สุดสำหรับผู้ปฏิบัติงาน
ในหอจดหมายเหตุ

ปริมาณงาน เป็นปัญหาปานกลางสำหรับผู้ปฏิบัติงานในท้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย
เป็นปัญหามากสำหรับผู้ปฏิบัติงานในท้องสมุดโรงเรียน และน้อยกับน้อยที่สุดสำหรับผู้ปฏิบัติงาน
ในท้องสมุดอื่น ๆ

มหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดโรงเรียนและท้องสมุดเฉพาะ ประสบปัญหามากด้าน
อาคารสถานที่ ส่วนผู้ที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ประสบปัญหาเรื่องนี้
ปานกลาง นอกนั้นประสบปัญหาน้อยที่สุด

สำหรับด้านวัสดุอุปกรณ์ และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ เป็นปัญหาปานกลางของ
มหาวิทยาลัยผู้ปฏิบัติงานในท้องสมุดโรงเรียน ท้องสมุดเฉพาะ และหอจดหมายเหตุ
ส่วนผู้ที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ประสบปัญหาน้อย และน้อยที่สุดสำหรับ
ผู้ปฏิบัติงานหอสมุดแห่งชาติ

ปัญหาคำนงบประมาณ มีมากสำหรับบัณฑิตผู้ปฏิบัติงานในท้องสมุดโรงเรียน ปานกลาง
สำหรับผู้ที่ปฏิบัติงานในท้องสมุดเฉพาะ ส่วนท้องสมุดประเภทอื่นปัญหาคำนงบประมาณน้อยและน้อยที่สุด

ปัญหาส่วนตัวของมหาบัณฑิตผู้ปฏิบัติงานในท้องสมุดทุกประเภทอยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุด

ตารางที่ ๒๐ จำนวนของบัณฑิตและมหาบัณฑิตที่ประกอบวิชาชีพ จำแนกตามระดับ
ความพอใจในงาน

ความเห็น	วุฒิ	อ.บ.		อ.ม.	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. พอใจมากที่สุด		๓	๖.๘๒	๔	๑๒.๓๓
๒. พอใจมาก		๑๓	๒๙.๕๕	๒๕	๓๔.๓๕
๓. ปานกลาง		๒๓	๕๒.๒๗	๓๔	๔๖.๕๗
๔. พอใจน้อย		๔	๙.๐๙	๔	๕.๔๘
๕. ไม่พอใจเลย		๑	๒.๒๗	๑	๑.๓๗
	รวม	๔๔	๑๐๐.๐๐	๗๙	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๒๐ จะเห็นได้ว่า บัณฑิตและมหาบัณฑิตผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์
ส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๒.๒๗ และร้อยละ ๔๖.๕๗ ตามลำดับ พอใจในงานในระดับปานกลาง
รองลงมา บัณฑิตร้อยละ ๒๙.๕๕ และมหาบัณฑิตร้อยละ ๓๔.๓๕ พอใจในงานมาก

ส่วนด้านความตั้งใจที่จะทำงานใช้วิชาชีพบรรณารักษ์นี้ตลอดไปหรือไม่ ปรากฏว่า
บัณฑิตและมหาบัณฑิตส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๑.๓๗ และ ๔๕.๒๐ ยังไม่แน่ใจว่าจะทำงานวิชาชีพนี้ไป
นานเท่าใด แต่จำนวนรองลงมาร้อยละ ๓๖.๓๖ และ ๔๒.๕๗ ตั้งใจที่จะทำงานวิชาชีพนี้ตลอดไป
ส่วนที่เหลือบัณฑิตร้อยละ ๒.๒๗ และมหาบัณฑิตร้อยละ ๑๒.๓๓ กำลังรอกงานอื่นที่คิดว่า

กิจกรรมพิเศษของบัณฑิตและมหาบัณฑิต

นอกจากการทำงานในหน้าที่ประจำแล้ว บัณฑิตและมหาบัณฑิตที่ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ เช่น การเป็นสมาชิกสมาคม หรือชมรมวิชาชีพต่าง ๆ การเป็นกรรมการดำเนินงานในสมาคม หรือชมรมเหล่านั้น การเป็นวิทยากรให้การอบรมด้านวิชาชีพแก่กลุ่มต่าง ๆ และการเขียนผลงานทางวิชาการ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นเครื่องแสดงว่าบัณฑิตและมหาบัณฑิตสามารถนำความรู้วิชาบรรณารักษศาสตร์ ไปประยุกต์ใช้และเผยแพร่ได้มากน้อยเพียงใด

การเป็นสมาชิกสมาคม หรือชมรมวิชาชีพ

บัณฑิตจำนวน ๑๓ คน หรือร้อยละ ๒๙.๕๔ และมหาบัณฑิตส่วนใหญ่จำนวน ๖๘ คน หรือร้อยละ ๙๓.๑๔ จากจำนวนบัณฑิตและมหาบัณฑิตทั้งหมดที่ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ ได้เป็นสมาชิกสมาคม หรือชมรมวิชาชีพต่าง ๆ ดังตารางที่ ๒๑

ตารางที่ ๒๑ การเป็นสมาชิกสมาคมหรือชมรมวิชาชีพของบัณฑิตและมหาบัณฑิตที่ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์

สมาคม	วุฒิ	N = 44		N = 73	
		อ.บ.		อ.ม.	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย		๒	๔.๕๔	๓๑	๔๒.๔๗
๒. อรุณสภา		๑	๒.๒๗	๑๐	๑๓.๗๐
๓. สมาคมนิสิตเก่าอักษรศาสตร์ จุฬาฯ		๔	๑๑.๓๖	๑๔	๒๖.๐๓
๔. สมาคมนิสิตเก่า จุฬาฯ				๒	๒.๗๔
๕. ชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา		๑๓	๒๙.๕๔	๓๔	๔๓.๔๒
๖. สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทย				๑	๑.๓๗
๗. สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย				๑	๑.๓๗
๘. ไม่เคยเป็นสมาชิกสมาคมหรือชมรมวิชาชีพใดเลย		๓๑	๗๐.๔๖	๔	๖.๘๕

จากตารางที่ ๒๑ จะเห็นได้ว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๐.๔๖ ไม่เคยเป็นสมาชิกสมาคมหรือชมรมวิชาชีพใดเลย รองลงมาร้อยละ ๒๔.๔๔ เป็นสมาชิกชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ส่วนมหาดัณฑิตส่วนใหญ่ร้อยละ ๔๓.๔๖ เป็นสมาชิกชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา รองลงมาร้อยละ ๔๒.๔๗ เป็นสมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นอกจากการเข้าเป็นสมาชิกสมาคมหรือชมรมต่าง ๆ แล้ว ทั้งบัณฑิตและมหาดัณฑิตได้มีโอกาสเข้าเป็นกรรมการในการดำเนินงานของสมาคม และชมรมต่าง ๆ คือ

บัณฑิตจำนวนน้อยที่สุด คือ ๑ คน จากบัณฑิตที่เป็นสมาชิกสมาคมทั้งหมด เคยได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสันตนาการของชมรมต่อต้านโรคมะเร็งภาคเหนือ ส่วนมหาดัณฑิตที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ มี ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒๔ ของจำนวนมหาดัสิตที่เป็นสมาชิกโดยดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยจำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๑ นอกนั้นเคยได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการตัดสินการประกวดห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย กรรมการชมรมห้องสมุด กรรมการชมรมบรรณารักษ์ และอื่น ๆ

บัณฑิตและมหาดัสิตอีกจำนวนหนึ่งได้เคยเป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านวิชาชีพบรรณารักษ์แก่กลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

บัณฑิตจำนวนน้อยที่สุดเพียง ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖๔ ของบัณฑิตที่ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ทั้งหมด และมหาดัสิตจำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๗๔ ของมหาดัสิตที่ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ ได้เคยเป็นวิทยากรมาแล้ว

กลุ่มที่บัณฑิตได้เคยเป็นวิทยากรให้ ได้แก่ บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงพยาบาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ผู้เข้าประชุมประจำปีของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ผู้เข้ารับการอบรมภาคฤดูร้อนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดของโรงพยาบาลในโครงการแพทย์ชนบทของคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนมหาดำเนินคดีได้เคยเป็นวิทยากรให้แก่ บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน อาจารย์
 บรรณารักษ์วิทยาลัยครูในการสัมมนากลุ่มผู้สอนบรรณารักษ์ของวิทยาลัยครู สมาชิกสมาคมห้องสมุด
 แห่งประเทศไทยฯ นิสิตปริญญาโทภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เจ้า
 หน้าที่ห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ห้องสมุดโรงพยาบาลภาคตะวันออกเฉียง
 เจ้าหน้าที่ห้องสมุดกรมการศึกษาระดับจังหวัดระยอง เจ้าหน้าที่ห้องสมุดและบรรณารักษ์
 ในโครงการแพทย์ชนบท สมาชิกชมรมบรรณารักษ์จังหวัดปัตตานี นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ข้าราชการกระทรวงสาธารณสุข
 และบรรณารักษ์ห้องสมุดทางเศรษฐศาสตร์ของประเทศญี่ปุ่น

ในด้านการเขียนหนังสือหรือบทความทางวิชาการ ปรากฏว่า บัณฑิต ๖ คน คิดเป็น
 ร้อยละ ๑๓.๖๔ และมหาดำเนินคดี ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๓๕ ของจำนวนบัณฑิตและมหาดำเนินคดี
 ทั้งหมดที่ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ ได้เคยเขียนหนังสือหรือบทความทางวิชาการ

ผลงานของบัณฑิตทั้งหมด เป็นบทความลงในวารสาร ไม่มีผลงานเป็นหนังสือเล่ม
 บัณฑิตผู้เขียนบทความจำนวนสูงสุด คือ ๔ บทความ นอกนั้นเขียนคนละ ๑ บทความ

สำหรับมหาดำเนินคดี มีผลงานทั้งในรูปของบทความและหนังสือเล่ม มีมหาดำเนินคดี ๑ คน
 ที่เขียนหนังสือทางวิชาการเป็นจำนวนสูงสุด คือ ๕ เล่ม ที่เขียน ๓ เล่ม มี ๑ คน ๒ เล่ม
 มี ๗ คน และ ๑ เล่ม มี ๖ คน รวมมหาดำเนินคดีที่มีผลงานในรูปเล่มหนังสือ ๑๕ คน รวม
 หนังสือที่เขียน ๑๘ เล่ม

ส่วนมหาดำเนินคดีที่มีผลงานทางวิชาการในรูปของบทความในวารสาร มีจำนวน ๓๑ คน
 โดยมีผู้เขียนมากกว่า ๑๐ บทความมีจำนวน ๓ คน ๘ บทความ ๑ คน ๕ บทความ ๒ คน
 ๔ บทความ ๕ คน ๗ บทความ ๓ คน ๒ บทความ ๔ คน และ ๑ บทความ ๕ คน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบัณฑิตต่อหลักสูตรปริญญาตรีสาขามนุษยศาสตร์

บัณฑิตที่ตอบแบบสอบถามจำนวน ๔๖ คน ซึ่งจำแนกเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ ๔๔ คน อาชีพอื่น ๗ คน และยังไม่ได้ประกอบอาชีพ ๕ คน ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๑๔ ที่ได้ศึกษามาในค่านต่าง ๆ คือ รายวิชาเรียนและ ชั่วโมงเรียน ทั้งรายละเอียดต่อไปนี้คือ

ด้านรายวิชาเรียน บัณฑิตผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๒๑ บัณฑิตผู้ประกอบอาชีพอื่น ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๕๗ และผู้ยังไม่ประกอบอาชีพ ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๕๗ มีความเห็นว่ารายวิชาที่มีในหลักสูตรเหมาะสมดีแล้ว แต่ควรเปิดทุกวิชาในหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ นอกนั้นบัณฑิตได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้

วิชาเลือก

บัณฑิตผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓๖ ได้เสนอให้เพิ่มวิชาเลือก คือ วิชาสังคมศาสตร์ รองลงมาคือ วิชาสถิติเบื้องต้น ที่เหลือนอกจากนี้เสนอให้เพิ่มวิชาเลือกที่เป็นความรู้เฉพาะด้าน เช่น ด้านการแพทย์หรือการเกษตร

วิชาบังคับ

บัณฑิตกลุ่มวิชาชีพบรรณารักษ์ ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕๓ และบัณฑิตกลุ่มอาชีพอื่น ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๑๔ เสนอให้เพิ่มวิชาต่อไปนี้ เป็นวิชาบังคับ คือ วิชาบริการผู้อ่าน วัสดุทัศนวัสดุในห้องสมุด การอ่านวรรณกรรมทางบรรณารักษศาสตร์ จิตวิทยาในการอ่าน การทำครรชนิและสาระสังเขป รองลงมาคือ วารสาร และการใช้เครื่องมือเทคนิคในห้องสมุด

ด้านชั่วโมงเรียน บัณฑิตกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์จำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๒๑ บัณฑิตผู้ประกอบอาชีพอื่นและผู้ยังไม่ประกอบอาชีพทั้งหมด เสนอให้เพิ่ม ชั่วโมงเรียน วิชาอังกฤษและทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นจำนวนสูงสุด รองลงมาคือ วิชาการบริหารงานห้องสมุด บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ที่เหลือ

เสนอให้เพิ่มชั่วโมง เรียนวิชาวรรณกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วรรณกรรมสังคมศาสตร์ การทำตรรกะและสาระสังเขป โสภณทัศนวัสดุในห้องสมุด การเลือกหนังสือและวัสดุห้องสมุด และบริการ เอกสารสนเทศของห้องสมุดโดยใช้เครื่องมือเทคนิค และมีผู้เสนอให้ลดชั่วโมงการบริหารงาน เอกสารและจดหมายเหตु บรรณารักษศาสตร์เฉพาะถิ่น และห้องสมุดโรงเรียน

บัณฑิตกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ กลุ่มผู้ประกอบอาชีพอื่น และผู้ยังไม่ประกอบอาชีพทั้งหมด เสนอให้เพิ่มชั่วโมงภาคปฏิบัติการทำงานเป็นจำนวนสูงสุด รองลงมาคือ วิชาการจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ นอกนั้นบัณฑิตเสนอให้เพิ่ม ชั่วโมงภาคปฏิบัติวิชาการเลือกหนังสือและวัสดุห้องสมุด การทำตรรกะและสาระสังเขป บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการผู้อ่าน พิมพ์ดีด และโสภณทัศนวัสดุในห้องสมุด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของมหาบัณฑิตต่อหลักสูตรระดับปริญญาโทสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์

มหาบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถาม ๗๔ คน ซึ่งจำแนกเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ ๗๓ คน และผู้ประกอบอาชีพอื่น ๑ คน ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรระดับปริญญาโทที่ได้ศึกษามา ดังนี้คือ

ด้านรายวิชาเรียน มหาบัณฑิตผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ ๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๒๓ และผู้ประกอบอาชีพอื่น ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘๐ เห็นว่ารายวิชาที่มีในหลักสูตรเหมาะสมดีแล้ว แต่ควรเปิดทุกวิชาที่มีในหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ ด้านวิชาเลือกและวิชาบังคับ มหาบัณฑิตให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

วิชาเลือก

มหาบัณฑิตผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๔๒ เสนอให้เปลี่ยนรายวิชาสารนิเทศศาสตร์เบื้องต้นและการจัดหมู่หนังสือชั้นสูง I เป็นวิชาเลือก และเสนอให้เพิ่มวิชาเลือกคือ การบริหารงานบุคคล ความรู้เบื้องต้นทางจิตวิทยา กฎหมาย และวิทยาศาสตร์ การศึกษาผู้ใช้ห้องสมุด ห้องสมุดชุมชนหรือห้องสมุดเฉพาะถิ่น การวางแผนงานห้องสมุด ความรู้เบื้องต้นเฉพาะด้าน เช่น การแพทย์ การเกษตร การธนาคาร

วรรณกรรมด้านต่าง ๆ โดยการเพิ่มเนื้อหาให้ละเอียดมากกว่าที่เป็นอยู่ และวิชาเครื่องจักรกลในงานห้องสมุด โดยเน้นการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในห้องสมุดให้มากขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ และให้สามารถเรียนรู้ถึงขั้นปฏิบัติจริงได้

วิชาบังคับ

มหาบัณฑิตกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบรรณารักษ์ ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๔๕ เห็นว่า วิชาที่ควรกำหนดเป็นวิชาบังคับคือ การฝึกงานเป็นจำนวนสูงสุด รองลงมาคือ ต้นฉบับตัวเขียน และหนังสือหายาก วรรณกรรมทางมรดกไทย การจัดกิจกรรมพิเศษในห้องสมุด การเรียกใช้สารนิเทศ สิ่งพิมพ์รัฐบาล วารสาร กฎหมายห้องสมุด และการอนุรักษ์วัสดุห้องสมุด ร้อยละ ๗.๕๕ ของมหาบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอให้ตัดวิชาบังคับคือ หน้าที่ต่อสังคมของห้องสมุด และการจัดหมู่และทำบัตรรายการชั้นสูง เป็นต้น

ด้านชั่วโมงเรียน มหาบัณฑิตกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบรรณารักษ์ ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๑ เสนอให้เพิ่มชั่วโมงเรียนการจัดหมู่หนังสือชั้นสูง และการทำบัตรรายการชั้นสูงเป็นจำนวนสูงสุด รองลงมาคือ เพิ่มชั่วโมงเรียนวิชาสารนิเทศศาสตร์เบื้องต้น การวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ การฝึกงาน การบริการงานเอกสารจดหมายเหตุ โสตทัศนวัสดุในห้องสมุด การสัมมนาห้องสมุดเฉพาะ บริการเอกสารสนเทศ การบริหารงานห้องสมุดชั้นสูง สิ่งพิมพ์รัฐบาล และวิชาวรรณกรรมต่าง ๆ และเสนอให้เพิ่มชั่วโมงภาคปฏิบัติวิชาการฝึกงาน การจัดหมู่และทำบัตรรายการชั้นสูง เป็นต้น

ด้านการทำวิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิตกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบรรณารักษ์ และกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอื่น ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับจำนวนหน่วยกิตของวิทยานิพนธ์ในหลักสูตร ๒๕๒๐ ซึ่งกำหนดไว้ ๕ หน่วยกิต ในตารางที่ ๒๒

ตารางที่ ๒๒ จำนวนมหาดำเนินการผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์
ปัจจุบัน จำแนกตามลักษณะการประกอบอาชีพ

จำนวน หน่วยกิตที่ควรเป็น	มหาดำเนินการ	กลุ่มผู้ประกอบ วิชาชีพบรรณารักษ์		กลุ่มอาชีพอื่น	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เหมาะสม (๔ หน่วยกิต)		๕๐	๖๘.๕๔	๕	๖๖.๖๗
ควรเพิ่ม (ระหว่าง ๑๒-๑๘ หน่วยกิต)		๔	๕.๕๘	๒	๓๓.๓๓
ควรลด (ระหว่าง ๓-๖ หน่วยกิต)		๔	๕.๕๘		
ไม่ออกความเห็น		๑๕	๒๐.๕๕		
	รวม	๗๓	๑๐๐.๐๐	๖	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๒๒ จะเห็นได้ว่า มหาดำเนินการกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ และ
กลุ่มอาชีพอื่นส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๘.๕๔ และ ๖๖.๖๗ ตามลำดับ เห็นว่าจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์
คือ ๔ หน่วยกิตเหมาะสมดีแล้ว

อย่างไรก็ดี เกี่ยวกับความเห็นที่ว่าควรจะให้มีการเลิกเขียนวิทยานิพนธ์ในระดับ
ปริญญาโทหรือไม่นั้น มหาดำเนินการได้ให้ความเห็น ดังปรากฏในตารางที่ ๒๓

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๓ จำนวนมหาบัณฑิตผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการเขียนวิทยานิพนธ์ จำแนก
ตามลักษณะการประกอบอาชีพ

ความคิดเห็น	มหาบัณฑิต	กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์		กลุ่มอาชีพอื่น	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. เห็นด้วยให้เลิกเขียนและให้เรียนรายวิชาต่าง ๆ แทน		๔	๑๒.๓๓		
๒. ไม่เห็นด้วย		๓๔	๔๖.๐๗	๓	๕๐.๐๐
๓. ให้ผู้เรียนเลือกเขียนวิทยานิพนธ์หรือเรียนรายวิชาได้ตามความพอใจ		๓๐	๔๑.๑๐	๓	๕๐.๐๐
	รวม	๗๓	๑๐๐.๐๐	๖	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๒๓ มหาบัณฑิตกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ ที่ไม่เห็นด้วยที่จะให้เลิกเขียนวิทยานิพนธ์ และที่เห็นควรให้ผู้เรียนเลือกเขียนวิทยานิพนธ์หรือเรียนรายวิชาตามความพอใจ มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือร้อยละ ๔๖.๐๗ และ ๔๑.๑๐ ส่วนมหาบัณฑิตกลุ่มอาชีพอื่นไม่เห็นด้วยที่จะให้เลิกเขียน และเห็นด้วยที่จะให้ผู้เรียนเลือกเขียนวิทยานิพนธ์หรือเรียนรายวิชาแทน มีจำนวนเท่ากัน

ตารางที่ ๒๔ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของบัณฑิต เกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองได้รับ

อันเนื่องมาจากอิทธิพลและสิ่งแวดล้อมในภาควิชา จำแนกตามกลุ่มอาชีพ

สิ่งที่ได้รับ	บัณฑิต	กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์			กลุ่มอาชีพอื่น			กลุ่มยังไม่ทำงาน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
๑. ความศรัทธาในวิชาชีพ		๓.๔๔	๐.๕๑	ป	๓.๑๔	๐.๖๙	ป	๓.๘๐	๐.๕๕	ม
๒. ความรับผิดชอบ		๓.๕๙	๐.๕๔	ป	๓.๗๑	๐.๗๖	ม	๔.๘๐	๓.๕๕	ม
๓. อุปนิสัยความละเอียดถี่ถ้วน		๓.๕๙	๐.๕๕	ป	๓.๕๗	๐.๗๙	ป	๓.๘๐	๐.๕๕	ม
๔. การรู้จักเรียนรู้อะไรต่าง ๆ ได้เร็ว		๓.๒๖	๐.๕๘	ป	๓.๕๓	๐.๗๙	ป	๓.๒๐	๐.๕๕	ป
๕. มนุษยสัมพันธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่น		๓.๖๔	๐.๙๖	ม	๓.๕๗	๐.๕๓	ป	๔.๔๐	๐.๕๕	ม
๖. ความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักตัดสินใจแก้ไขปัญหา		๓.๔๙	๐.๖๘	ป	๓.๑๔	๐.๓๘	ป	๓.๔๐	๐.๕๕	ป
๗. จิตวิทยาในการติดต่อสื่อสาร		๓.๑๓	๐.๙๖	ป	๓.๒๙	๐.๕๙	ป	๓.๔๐	๐.๕๕	ป
๘. การแสดงออกด้านความคิดเห็นต่อสังคมและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์		๓.๑๔	๐.๕๘	ป	๓.๒๙	๐.๕๙	ป	๓.๕๐	๐.๕๙	ป
๙. ความเป็นผู้นำ		๓.๑๘	๐.๕๑	ป	๓.๐๐	๐.๕๘	ป	๓.๒๐	๓.๕๕	ป

มส = มากที่สุด   ม = มาก   ป = ปานกลาง   น = น้อย   นส = น้อยที่สุด

จากตารางที่ ๒๔ ซึ่งแสดงความคิดเห็นของบัณฑิต ๓ กลุ่ม คือ บัณฑิตกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ กลุ่มอาชีพอื่น และกลุ่มยังไม่ประกอบอาชีพ พิจารณาได้ว่า กลุ่มบัณฑิตมีความเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองได้รับ อันเนื่องมาจากอิทธิพลและสิ่งแวดล้อมในภาควิชาคือ

ในด้านความศรัทธาในวิชาชีพและอุปนิสัยความละเอียดถี่ถ้วน บัณฑิตกลุ่มยังไม่ประกอบอาชีพให้ความเห็นว่า ได้ในระดับมาก ส่วนกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ และกลุ่มอาชีพอื่นอยู่ในระดับปานกลาง

บัณฑิตกลุ่มอาชีพอื่น และกลุ่มที่ยังไม่ประกอบอาชีพ เห็นว่า ตนเองมีความรับผิดชอบ
ในระดับมาก ส่วนกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์คิดว่าตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ และกลุ่มที่ยังไม่ประกอบอาชีพ เกิดมนุษยสัมพันธ์
และการทำงานร่วมกับผู้อื่นในระดับมาก ส่วนผู้ประกอบอาชีพอื่นอยู่ในระดับปานกลาง

ในด้านการศึกษาเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้เร็ว ความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักตัดสินใจแก้ไข
ปัญหา ความมีจิตวิทยาในการติดต่อสื่อสาร การแสดงออกด้านความคิดเห็นต่อสังคมและความ
คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความเป็นผู้นำ ทุกกลุ่มเห็นว่าตนเองได้รับในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๒๕ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นของมหาบัณฑิต เกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองได้รับ
อันเนื่องมาจากอิทธิพลและสิ่งแวดล้อมในภาครักษา จำแนกตามกลุ่มอาชีพ

สิ่งที่ได้รับ	กลุ่มผู้ประกอบ วิชาชีพบรรณารักษ์			กลุ่มอาชีพอื่น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
๑. ความศรัทธาในวิชาชีพ	๓.๕๒	๐.๕๑	ป	๓.๕๐	๑.๕๒	ป
๒. ความรับผิดชอบ	๓.๕๔	๐.๕๒	ป	๓.๕๐	๐.๕๔	ม
๓. อุบิสัย ความละเอียดถี่ถ้วน	๓.๕๘	๐.๕๓	ป	๓.๕๐	๐.๕๔	ม
๔. การรู้จักเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้เร็ว	๓.๓๒	๐.๕๐	ป	๓.๖๐	๐.๕๕	ม
๕. มนุษยสัมพันธ์ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น	๓.๖๘	๐.๕๓	ม	๓.๖๐	๐.๕๕	ม
๖. ความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักตัดสินใจ แก้ไขปัญหา	๓.๖๑	๐.๕๔	ม	๓.๕๐	๐.๕๕	ม
๗. จิตวิทยาในการติดต่อสื่อสาร	๓.๓๕	๐.๕๗	ป	๓.๖๐	๐.๕๕	ม
๘. การแสดงออกด้านความคิดเห็นต่อสังคม และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	๓.๕๑	๐.๕๑	ป	๓.๖๐	๐.๕๕	ม
๙. ความเป็นผู้นำ	๓.๓๓	๐.๕๐	ป	๓.๒๐	๐.๕๔	ป

มส = มากที่สุด

ม = มาก

ป = ปานกลาง

น = น้อย

นส = น้อยที่สุด

จากตารางที่ ๒๔ มหาวิทยาลัยทั้งสองกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์และกลุ่มอาชีพอื่น เห็นว่าอิทธิพลและสิ่งแวดล้อมในภาควิชาได้ทำให้ตนเองเกิดสิ่งเหล่านี้ในระดับต่างกัน คือ ความศรัทธาในวิชาชีพ และความเป็นผู้นำ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านมนุษยสัมพันธ์ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักตัดสินใจแก้ไขปัญหา อยู่ใน ระดับมาก ส่วนในด้านความรับผิดชอบ อุบัติสัยความละเอียดถี่ถ้วน การรู้จักเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้เร็ว จิตวิทยาการติดต่อสื่อสาร และการแสดงออกด้านความคิดเห็นต่อสังคมและความคิดริเริ่ม สร้างสรร มหาวิทยาลัยทั้งสองกลุ่มมีความเห็นต่างกัน คือ กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ มีความเห็นว่าได้ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มอาชีพอื่นอยู่ในระดับมาก

อนึ่ง จากประสบการณ์ที่เคยศึกษาในภาควิชา บัณฑิตและมหาบัณฑิต ได้แสดงความ ต้องการที่จะให้ภาควิชาจัดดำเนินการ อันเป็นข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงงานในด้านต่าง ๆ ของภาควิชาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังตารางที่ ๒๖ และ ๒๗

ตารางที่ ๒๖ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความต้องการของบัณฑิตที่จะให้ภาควิชาจัดดำเนินการ จำแนกกลุ่มตามลักษณะการประกอบอาชีพปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ	กลุ่มบัณฑิต			กลุ่มอาชีพอื่น			กลุ่มยังไม่ทำงาน		
	กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์	กลุ่มอาชีพอื่น	กลุ่มยังไม่ทำงาน	กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์	กลุ่มอาชีพอื่น	กลุ่มยังไม่ทำงาน	กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์	กลุ่มอาชีพอื่น	กลุ่มยังไม่ทำงาน
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ด้านวิชาการ									
๑. ผลิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาในอนาคต	๓.๘๓	๐.๗๐	ม	๔.๔๐	๐.๕๕	ม	๔.๐๐	๐.๗๑	ม
๒. เพิ่มการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องทางวิทยาศาสตร์	๓.๖๑	๐.๘๑	ม	๔.๐๐	๑.๐๐	ม	๓.๘๐	๐.๘๔	ม
๓. ให้ความสนใจกับงานบริการเอกสาร	๓.๘๑	๐.๖๔	ม	๔.๐๐	๐.๗๑	ม	๓.๘๐	๐.๘๕	ม
๔. ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันกับวิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ	๔.๒๓	๐.๘๒	ม	๔.๘๐	๐.๕๕	มส	๔.๐๐	๐	มส
๕. เน้นภาคปฏิบัติให้มากกว่าภาคทฤษฎี	๔.๓๒	๐.๓๖	ม	๔.๔๐	๐.๘๘	ม	๔.๒๐	๐.๘๕	ม

ตารางที่ ๒๖ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความต้องการของบัณฑิตที่จะให้ภาควิชาจัดดำเนินการ
จำแนกกลุ่มตามลักษณะการประกอบอาชีพปัจจุบัน (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	กลุ่มผู้ประกอบ วิชาชีพบรรณารักษ์			กลุ่มอาชีพอื่น			กลุ่มยังไม่ทำงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
๖. ปรับปรุงเทคนิคการสอน และวิธีสอนของอาจารย์ ให้เหมาะสม	๔.๓๐	๐.๗๓	ม	๔.๕๐	๐.๕๕	ม	๔.๒๐	๐.๕๕	ม
๗. ผลิตตำราทางบรรณารักษ- ศาสตร์ทุกวิชาที่เปิดทำการ สอนตามหลักสูตรปริญญาตรี	๔.๔๘	๐.๖๖	ม	๔.๕๐	๐.๕๕	ม	๔.๒๐	๐.๕๕	ม
๘. ให้มีวัสดุอุปกรณ์และตำรา สำหรับการค้นคว้าให้ พอเพียง	๔.๕๒	๐.๕๙	ม	๔.๕๐	๐.๕๙	ม	๔.๒๐	๐.๕๕	ม
๙. จัดประชุม เชิงปฏิบัติการใน หัวข้อต่าง ๆ ทางบรรณา- รักษศาสตร์เป็นประจำ	๓.๙๘	๐.๗๖	ม	๓.๘๐	๐.๕๕	ม	๔.๐๐	๐	ม
๑๐. จัดบรรยาย อภิปรายใน หัวข้อต่าง ๆ ทางบรรณา- รักษศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ	๓.๘๖	๐.๘๕	ม	๓.๘๐	๐.๕๕	ม	๔.๐๐	๐.๗๑	ม
<u>ด้านบริการ</u>									
๑๑. จัดสถานที่ห้องค้นคว้า ห้องทำงานให้ผลิตของภาค วิชาเป็นเอกเทศ	๓.๙๕	๐.๘๙	ม	๓.๕๐	๑.๘๒	ม	๔.๕๐	๐.๘๙	ม
๑๒. บริการด้านเงินทุนอุดหนุน การศึกษาให้มากขึ้น	๓.๘๙	๐.๘๗	ม	๔.๐๐	๑.๒๓	ม	๔.๐๐	๐	มส
๑๓. จัดศูนย์บริการตอบปัญหา ด้านวิชาการแก่นิสิตเก่า	๔.๐๒	๑.๐๒	ม	๔.๕๐	๐.๕๕	ม	๔.๕๐	๐.๘๙	ม
๑๔. จัดทำทำเนียบนิสิตเก่า ออกเผยแพร่	๓.๕๕	๐.๙๐	ป	๓.๕๐	๑.๓๔	ป	๔.๖๐	๐.๘๙	มส

มส = มากที่สุด

ม = มาก

ป = ปานกลาง

น = น้อย

นส = น้อยที่สุด

จากตารางที่ ๒๖ จะเห็นได้ว่า บัณฑิตกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบรรณารักษ์ กลุ่มอาชีพอื่น และกลุ่มยังไม่ประกอบอาชีพ มีความต้องการให้ภาควิชาปรับปรุงในด้านต่อไปนี้

ด้านวิชาการ

บัณฑิตกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ บรรณารักษ์ กลุ่มอาชีพอื่น และกลุ่มยังไม่ประกอบอาชีพ เสนอให้ผลิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาในอนาคต เพิ่มการสอนวิชาที่เกี่ยวกับทางวิทยาศาสตร์ และให้ความสนใจด้านบริการเอกสารในระดับมาก

บัณฑิตกลุ่มอาชีพอื่น และกลุ่มยังไม่ประกอบอาชีพ ต้องการให้ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันกับวิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ ในระดับมากที่สุด ส่วนกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ บรรณารักษ์ ต้องการในระดับมาก

บัณฑิตทั้งสามกลุ่มมีความต้องการในระดับมากตรงกันในเรื่องต่อไปนี้คือ การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นภาคปฏิบัติให้มากกว่าภาคทฤษฎี ปรับปรุงเทคนิคการสอนและวิธีการสอนของอาจารย์ให้เหมาะสม ผลิตตำราทางบรรณารักษศาสตร์ทุกวิชาที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีให้มีวัสดุอุปกรณ์และตำราสำหรับการค้นคว้าให้พอเพียง จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อต่าง ๆ ทางบรรณารักษศาสตร์เป็นประจำ และจัดบรรยาย อภิปรายในหัวข้อต่าง ๆ ทางบรรณารักษศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ

ด้านบริการ

บัณฑิตทั้งสามกลุ่มต้องการให้ภาควิชาจัดสถานที่ห้องค้นคว้าห้องทำงานให้ผลิตของภาควิชาเป็น เอกเทศ และจัดศูนย์บริการตอบปัญหาด้านวิชาการแก่นิสิตเก่า ในระดับมาก

ทางด้านบริการบริการด้านเงินทุนอุดหนุนการศึกษาให้มากขึ้น บัณฑิตกลุ่มยังไม่ประกอบอาชีพต้องการมากที่สุด ส่วนกลุ่มอื่นที่เหลือต้องการในระดับมาก

การจัดทำทำเนียบนิสิตเก่าออกเผยแพร่ บัณฑิตกลุ่มยังไม่ประกอบอาชีพ ต้องการในระดับมากที่สุด ส่วนกลุ่มอื่นที่เหลือ ต้องการในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๒๗ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความต้องการให้ภาควิชาจัดดำเนินการของมหาวิทยาลัย
จำแนกกลุ่มตามลักษณะการประกอบอาชีพปัจจุบัน

มหาวิทยาลัย	กลุ่มผู้ประกอบ วิชาชีพบรรณารักษ์			กลุ่มอาชีพอื่น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
<u>ด้านวิชาการ</u>						
๑. ผลิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาในอนาคต	๔.๒๑	๐.๖๕	ม	๔.๔๐	๐.๕๕	ม
๒. เพิ่มการสอนวิชาที่เกี่ยวกับทางวิทยาศาสตร์	๓.๕๖	๐.๕๒	ป	๔.๒๐	๐.๕๕	ม
๓. ให้ความสนใจค่านางานบริการเอกสาร	๓.๕๕	๐.๗๗	ม	๔.๔๐	๐.๕๕	ม
๔. ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันกับวิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ	๔.๔๑	๐.๗๑	ม	๔.๔๐	๐.๕๕	ม
๕. เน้นภาคปฏิบัติให้มากกว่าภาคทฤษฎี	๔.๐๓	๐.๗๕	ม	๔.๒๐	๐.๕๕	ม
๖. ปรับปรุง เทคนิคการสอนและวิธีการสอน ของอาจารย์ให้เหมาะสม	๔.๒๓	๐.๗๔	ม	๔.๐๐	๐.๗๑	ม
๗. ให้มีวัสดุอุปกรณ์และตำราสำหรับการ ค้นคว้าให้พอเพียง	๔.๕๑	๐.๕๘	ม	๔.๒๐	๐.๘๕	ม
๘. จัดประชุม เชิงปฏิบัติการในหัวข้อต่าง ๆ ทาง บรรณารักษศาสตร์เป็นประจำ	๔.๓๒	๐.๖๗	ม	๔.๒๐	๐.๕๕	ม
๙. จัดบรรยาย อภิปรายในหัวข้อต่าง ๆ ทาง บรรณารักษศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ	๔.๒๘	๐.๗๔	ม	๔.๒๐	๐.๕๕	ม
๑๐. จัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (สูงกว่าปริญญาโท)	๔.๐๘	๐.๕๗	ม	๓.๒๐	๑.๓๐	ป
๑๑. ให้มีหลักสูตรที่ให้เลือกเรียนแทนการเขียน วิทยานิพนธ์ได้	๓.๕๕	๑.๕๒	ป	๒.๖๐	๑.๘๒	ป

ตารางที่ ๒๗ ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความต้องการให้ภาควิชาจัดดำเนินการของมหาวิทยาลัย
จำแนกกลุ่มตาม ลักษณะการประกอบอาชีพปัจจุบัน (ต่อ)

มหาวิทยาลัย	กลุ่มผู้ประกอบ วิชาชีพบรรณารักษ์			กลุ่มอาชีพอื่น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
<u>ด้านบริการ</u>						
๑๒. จัดสถานที่ ห้องค้นคว้า ห้องทำงานให้นิสิต ของภาควิชาเป็นเอกเทศ	๔.๔๔	๐.๖๔	ม	๔.๐๐	๐.๗๑	ม
๑๓. บริการด้านเงินทุนอุดหนุนการศึกษา ให้มากขึ้น	๔.๐๘	๐.๕๕	ม	๓.๖๐	๐.๘๕	ม
๑๔. จัดศูนย์บริการตอบปัญหาด้านวิชาการ แก่นิสิต เก่า	๔.๒๔	๐.๘๐	ม	๔.๒๐	๐.๘๔	ม
๑๕. จัดทำทำเนียบนิสิต เก่าออกเผยแพร่	๔.๐๖	๐.๕๔	ม	๓.๘๐	๐.๔๕	ม
อื่น ๆ						

มส = มากที่สุด

ม = มาก

ป = ปานกลาง

น = น้อย

นส = น้อยที่สุด

จากตารางที่ ๒๗ มหาวิทยาลัยกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ และกลุ่มอาชีพอื่น

มีความต้องการดังนี้

ด้านวิชาการ

มหาวิทยาลัยทั้งสองกลุ่มต้องการให้ผลิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาในอนาคต และให้
ความสนใจด้านงานบริการเอกสาร ในระดับมาก

ส่วนด้านการเพิ่มการสอนวิชาที่เกี่ยวกับทางวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกลุ่มผู้ประกอบ
วิชาชีพบรรณารักษ์ต้องการในระดับปานกลาง แต่กลุ่มอาชีพอื่น ต้องการในระดับมาก

มหาวิทยาลัยทั้งสองกลุ่ม มีความต้องการในระดับมากในเรื่องต่อไปนี้คือ ปรับปรุง หลักสูตรให้ทันกับวิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ เน้นการเรียนการสอนภาคปฏิบัติให้มากกว่าภาค ทฤษฎี ปรับปรุง เทคนิคการสอนและวิธีสอนของอาจารย์ให้เหมาะสม ให้มีวัสดุอุปกรณ์และตำรา สำหรับการค้นคว้าให้พอเพียง จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อต่าง ๆ ทางบรรณารักษศาสตร์ เป็นประจำ และจัดบรรยายอภิปรายในหัวข้อต่าง ๆ ทางบรรณารักษศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ

ในเรื่องของการจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (สูงกว่าปริญญาโท) มหาวิทยาลัยผู้ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์ ต้องการในระดับมาก ส่วนกลุ่มอาชีพอื่น ต้องการระดับ ปานกลาง

ในด้านการจัดให้มีหลักสูตรที่ให้เลือกเรียนแทนการทำวิทยานิพนธ์ได้ มหาวิทยาลัยทั้งสองกลุ่มมีความต้องการในระดับปานกลาง

ด้านบริการ

มหาวิทยาลัยทั้งสองกลุ่ม ต้องการเรื่องต่อไปนี้ในระดับมาก คือ จัดสถานที่ ห้องค้นคว้า ห้องทำงานให้นิสิตของภาควิชาเป็นเอกเทศ ให้มีบริการด้านเงินอุดหนุนการศึกษาให้มากขึ้น จัดศูนย์บริการตอบปัญหาด้านวิชาการแก่นิสิตเก่า และจัดทำทำเนียบนิสิตเก่าออกเผยแพร่ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

นอกเหนือจากข้อเสนอแนะของบัณฑิตและมหาวิทยาลัยที่มีต่อภาควิชาในด้านต่าง ๆ ตามตารางที่ ๒๖ และ ๒๗ ในฐานะที่เป็นนิสิตเก่า ซึ่งหวังที่จะเห็นความก้าวหน้าของภาควิชา บัณฑิตและมหาวิทยาลัยจำนวนหนึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อที่ภาควิชาได้นำไปเป็นข้อมูลใน การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร และการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของภาควิชาให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้นต่อไป

บัณฑิต ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๐๗ ของจำนวนบัณฑิตทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ ซึ่งในแต่ละด้านจะเรียงลำดับตามผู้ที่เสนอแนะมา ก็น้อย ดังนี้

อาจารย์ผู้สอน

๑. อาจารย์ผู้สอน ควรมีการปรับปรุง เนื้อหาและวิธีการสอนของตนเองบ้าง ไม่ควรใช้วิธีบรรยายแต่เพียงอย่างเดียว

๒. เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เช่น การอภิปราย ชักถาม และการคิดแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่สอนให้มากขึ้น

๓. อาจารย์ควรใช้สื่อการสอน เพื่อผลิตจะได้เข้าใจเนื้อหาวิชาได้เร็วขึ้น และดีขึ้น

๔. ควรมีการประเมินผลการเรียนการสอนในทันทีที่สอนจบในแต่ละวิชา

หลักสูตรและการเรียนการสอน

๑. ให้มีการสอนจัดหมู่หนังสือในทุกระบบ แต่เน้นหนักเฉพาะระบบที่ใช้มากในประเทศไทย

๒. วิชาการบริหารงานห้องสมุด ควรมีการเพิ่มชั่วโมงและเนื้อหา และเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายในหัวข้อต่าง ๆ และเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้มาบรรยายบ้าง เป็นครั้งคราว

๓. ควรให้มีภาคปฏิบัติสำหรับวิชาการ เลือกซื้อหนังสือและวัสดุห้องสมุด และวิชาบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

๔. เพิ่มการสอนวิชาอื่นที่ไม่ใช่ทางบรรณารักษศาสตร์ เพื่อไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน เช่น การเกษตร การแพทย์ ฯลฯ

๕. ไม่ควรจัดวิชาพิมพ์ดีดเป็นวิชาบังคับ หรือวิชาเลือก ควรมีคู่มือสำหรับเรียนด้วยตนเอง

๖. ควรจัดทัศนศึกษาห้องสมุดทุกประเภท

๗. ควรเปิดสอนวิชาสารนิเทศศาสตร์ และเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาบรรยาย

๘. การลาไปศึกษาต่อต่างประเทศของอาจารย์ ไม่ควรให้กระทบกระเทือนการเรียนการสอน

๙. ควรให้นักศึกษาฝึกงานในหอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้คล่องก่อนส่งไปฝึกงานยังหอสมุดแห่งอื่น

๑๐. เพิ่มชั่วโมงการฝึกงานห้องสมุด เพื่อให้มีโอกาสเรียนรู้ และเกิดทักษะมากขึ้น

กิจกรรมและบริการ

๑. ภาควิชาควรร่วมทุนอุดหนุนการศึกษาสำหรับนิสิต และเงินช่วยเหลือในการทำรายงาน เช่น การทำสไลด์ และฟิล์มสตริป
  ๒. ควรจัดพิมพ์เผยแพร่ข่าวสารบรรณาธิรักษศาสตร์ทุก ๒ เดือน
  ๓. ภาควิชาควรร่วมเป็นศูนย์กลางในการจัดหาทุนศึกษาต่อ อบรม และดูงานในต่างประเทศให้อาจารย์และบรรณาธิรักษได้เพิ่มพูนความรู้
  ๔. ภาควิชาควรร่วมบทบาทในการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดให้คนทั่วไปทราบถึงประโยชน์ของห้องสมุด และเห็นความสำคัญของบรรณาธิรักษ
  ๕. ให้นิสิตจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์วิชาชีพบรรณาธิรักษ
- สำหรับมหาบัณฑิตผู้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมมีจำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๗๔ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ดังมีรายละเอียดข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ เรียงลำดับข้อตามจำนวนผู้เสนอจากมากไปหาน้อย คือ

ด้านอาจารย์ผู้สอน

๑. ให้อาจารย์ผู้สอนปรับปรุงเนื้อหาวิชาที่สอน โดยพยายามนำวิชาการใหม่ ๆ มาสอนด้วย
๒. อาจารย์ผู้สอนควรหาความรู้เพิ่มเติมด้านเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ ๆ ตลอดจนการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน
๓. เชิญวิทยากรพิเศษมาช่วยสอน และควรมีการเปลี่ยนผู้สอนพิเศษบ้าง เพื่อนิสิตจะได้ทราบความเห็นหลายด้าน
๔. อาจารย์ควรแสดงผลงานทางวิชาการ และกิจกรรมเพื่อสังคมในวิชาชีพบรรณาธิรักษให้มากขึ้น
๕. ควรมีการประเมินผลการสอนในทุกวิชาที่สอนจบ และควรนำผลที่ได้ไปปฏิบัติด้วย

หลักสูตรการเรียนการสอน

- ๑. ประเมินผลการเรียนการสอนทุกระยะในทุกรายวิชา
- ๒. ควรปรับเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรให้เข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจน
จนปัญหาของห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ในประเทศไทย
- ๓. เปิดการศึกษาที่สูงกว่าระดับปริญญาโทหรือเปิดรายวิชาพิเศษ เพื่อให้บรรณารักษ์
ได้เพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ
- ๔. โรงเรียนบรรณารักษ์ ควรจัดการสัมมนาหลักสูตร เพื่อจะได้ลดความซ้ำซ้อนด้าน
เนื้อหาวิชา
- ๕. ควรเชิญวิทยากรมาบรรยายพิเศษในเรื่องเฉพาะด้าน เช่น งานสารบรรณ หรือ
งบประมาณ
- ๖. ควรเปิดวิชาเลือกด้านวรรณกรรมต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อประโยชน์ในการทำงาน
ต่อไป
- ๗. ควรเพิ่มวิชาสถิติเป็นวิชาหนึ่งต่างหาก เพราะจะได้เนื้อหาและความเข้าใจมากขึ้น
- ๘. ควรจัดทัศนศึกษามากขึ้น เช่น การพาชมห้องสมุดประเภทต่าง ๆ และเทคโนโลยี
ในห้องสมุด
- ๙. ภาควิชาควรเน้นวิชาการบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า อันเป็นหัวใจของ
ห้องสมุดให้มากกว่าที่จะมุ่งเน้นงานเทคนิค
- ๑๐. ควรเปิดสอนวิชาสารนิเทศศาสตร์ชั้นสูง แบบใช้ระบบคอมพิวเตอร์ทางสาย หรือ
ใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ในห้องสมุด เพื่อประโยชน์ในการทำงานของ
บรรณารักษ์และมีประโยชน์ต่อการไปประชุมต่างประเทศ
- ๑๑. การเรียนการสอนควรเน้นการค้นคว้าและการอภิปราย และการศึกษาด้วยตนเอง
ให้มากขึ้น
- ๑๒. นำผลงานของนิสิตมาใช้ให้เป็นประโยชน์ เช่น มอบหนังสือเด็กให้กับห้องสมุด
โรงเรียน เป็นต้น

๑๓. สำหรับผู้เคยเรียนวิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นวิชาโทในระดับปริญญาตรี ไม่ควร
บังคับเรียนวิชาพื้นฐานที่ไม่นับหน่วยกิต เพราะผู้เรียนวิชาโทเคยเรียนมาแล้ว

๑๔. ควรมีการสนับสนุนการผลิตตำราเรียนทางบรรณารักษศาสตร์ให้มากขึ้น ส่วน
เอกสารประกอบการสอน ควรปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ

๑๕. ควรมีการวิเคราะห์เนื้อหารายวิชาต่าง ๆ เพื่อขจัดความซ้ำซ้อนของเนื้อหา

๑๖. วิชาการฝึกงานห้องสมุด ควรให้นิสิตได้ฝึกงานหลายแห่ง และเพิ่มชั่วโมงฝึกงาน
ให้มากขึ้น เพื่อจะได้เกิดความคิดและประสบการณ์

วิทยานิพนธ์

๑. ไม่ควรให้มีการเลิกเขียนวิทยานิพนธ์ เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อตัวนิสิตเองที่จะ
ได้มีประสบการณ์ในการทำวิจัย และประโยชน์ต่อการทำงานของตนเองในอนาคตได้

๒. ให้เลือกตามความสมัครใจว่าจะเขียนวิทยานิพนธ์ หรืออาจใช้วิธีสอบรวบยอด
(Comprehensive) แทนก็ได้

๓. ถ้าจะให้เลิกเขียนวิทยานิพนธ์ ควรมีการทำรายงานชิ้นใหญ่ ที่มีคะแนนสูง และ
รายงานนี้ควรเชื่อถือได้ในด้านเนื้อหา และข้อเสนอแนะ สามารถนำไปลงในวารสารวิชาการได้

การบริการและกิจกรรม

๑. ควรมีการติดตามผลการทำงานของนิสิตเก่าทุกปี และรายงานผลให้นิสิตเก่าทราบ

๒. เผยแพร่เอกสาร และความรู้ใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินงานห้องสมุด
ทุกประเภท เพื่อนิสิตเก่าจะได้นำไปใช้ปฏิบัติงาน

๓. จัดพบปะสังสรรค์ระหว่างนิสิตเก่าเทอม หรือปีละครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
เห็น ช่วยกันแก้ไขปัญหาในงานห้องสมุด และจัดยกย่อง ประกาศเกียรติคุณนิสิตเก่าที่มีผลงาน
ดีเด่น หรือเป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพนี้

๔. จัดทำทำเนียบนิสิตเก่าเพื่อประโยชน์ในการติดต่อร่วมมือในการทำงาน

๕. จัดนิทรรศการ และอภิปรายทางบรรณารักษศาสตร์ โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัย
ต่าง ๆ ที่เปิดสอนวิชานี้

๖. จัดผู้รับความคิด เห็นของนิสิตปัจจุบันไว้ที่ภาควิชา

๗. ภาควิชาควรจัดประชาสัมพันธ์ เรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าด้านการสอน หรือกิจกรรมที่จะ

จัดขึ้นให้นิสิต เก่าทราบ

๘. ควรประชาสัมพันธ์ วารสารบรรณารักษศาสตร์ ให้ทั่วถึง โดยเฉพาะสถาบันที่

เปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์

ด้านบทบาทต่อวิชาชีพบรรณารักษ์

๑. ภาควิชาควรมีบทบาทในการยกระดับวิชาชีพบรรณารักษ์ให้ เท่าตำแหน่งอาจารย์ และมีบทบาทในการ เรือรื่องปรับปรุงสถานภาพบรรณารักษ์ ซึ่งจะ เป็นการยกระดับวิชาบรรณารักษ์ ให้เป็นที่สนใจและยอมรับในวงวิชาการ

๒. ให้มีการประชุม เทศน์นักศึกษาเกี่ยวกับฐานะของบรรณารักษ์ และความก้าวหน้าใน การประกอบอาชีพ เพื่อคัดเลือกเฉพาะผู้รักและสนใจงานด้านนี้ อันจะ เป็นการประหยัดงบประมาณ ของชาติทางหนึ่ง .

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย